

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ НАЗЕМНИХ СПОРУД І АЕРОДРОМІВ
КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИЗАЙНУ І ГРАФІКИ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

Вікторія ВАСИЛЕНКО
» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЮ «БАКАЛАВР»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 022 «ДИЗАЙН»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «ДИЗАЙН»

Тема: «ДИЗАЙН ЦЕНТРУ ТВОРЧОСТІ ДЛЯ ДІТЕЙ»

Виконавець: здобувач ВО групи 401 КРЕКОТЕНЬ Ольга Юрївна

Керівник: к. арх., доцент ГНАТЮК Лілія Романівна

Нормоконтроль: д.т.н., професор ОМЕЛЬЯНЕНКО Максим Вікторович

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет наземних споруд і аеродромів

Кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітньо-професійна програма «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Вікторія ВАСИЛЕНКО

« _____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

КРЕКОТЕНЬ Ольга Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові випускника в родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Дизайн центру творчості для дітей»

затверджена наказом ректора від « 31 » 03 2023 р. № 439/ст.

2. Термін виконання роботи: з 29.05.2023 по 30.06.2023

3. Вихідні дані до роботи:

технічне завдання, генеральний план ділянки, плани поверхів, розрізи

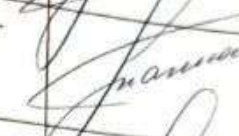

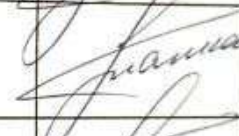

4. Зміст пояснювальної записки:

завдання на виконання кваліфікаційної роботи, реферат, зміст, вступ, три розділи основної частини, висновки, список використаних джерел, додатки.

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

схема генплану з благоустроєм території, плани до та після перепланування, функціональне зонування простору, плани з розташуванням меблів, плани стелі та підлоги, розгортки стін приміщень, перспективні зображення інтер'єрів, креслення авторських розробок предметів наповнення інтер'єру, 3d-макет, роздатковий матеріал.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Збір матеріалів щодо світової та вітчизняної практики, вимог до проектування дизайну закладу	29.05.2023 – 31.05.2023	
2.	Виконати пошукові ескізи закладу	29.05.2023 – 31.05.2023	
3.	Розробити дизайн-концепцію інтер'єрів закладу та план благоустрою	30.05.2023 – 31.05.2023	
4.	Розробити поповерхові плани, виконати розстановку меблів відповідно до функціонального зонування	31.05.2023 – 02.06.2023	
5.	Виконати плани підлоги з підбором необхідних підлогових покриттів	02.06.2023 – 09.05.2023	
6.	Виконати плани стелі з розташуванням освітлювальних приладів	02.06.2023 – 09.05.2023	
7.	Виконати розгортки стін 5х приміщень	02.06.2023 – 09.05.2023	
8.	Виконати візуалізації інтер'єрів у комп'ютерній 3D графіці	02.06.2023 – 09.05.2023	
9.	Виконати робочі креслення розроблених об'єктів	02.06.2023 – 09.05.2023	
10.	Виконати 3d-макети розроблених об'єктів	02.06.2023 – 09.05.2023	
11.	Оформити пояснювальну записку до кваліфікаційної роботи згідно затверджених вимог	29.05.2023 – 31.05.2023	
12.	Виконати компоунання планшетів	12.06.2023 – 14.06.2023	
13.	Скомпонувати папку кваліфікаційної роботи та підготувати роздатковий матеріал	12.06.2023 – 14.06.2023	
14.	Підготувати доповідь захисту та презентацію у PowerPoint	12.06.2023 – 14.06.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

Назва розділу	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Нормативна база	проф.ККТДіГ, д.т.н., проф. ОМЕЛЬЯНЕНКО Максим Вікторович		
Конструктивне вирішення	проф. ККТДіГ, д.арх., проф. ЧЕРНЯВСЬКИЙ Володимир Георгійович		
Інженерне обладнання	ст.викл. ККТДіГ ОБУХОВСЬКА Любава Василівна		

8. Дата видачі завдання: « 29 » травня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис керівника)

ГНАТЮК Л.Р.
(П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

(підпис випусника)

КРЕКОТЕНЬ О.Ю.
(П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Дизайн центру творчості для дітей» складається з: 63 сторінок тексту, 22 рисунку, 35 використаних джерел, 1 додатку.

Ключові слова: ЦЕНТР РОЗВИТКУ, ТВОРЧІСТЬ, ДИТЯЧИЙ ПРОСТІР, ДОШКІЛЬНИЙ РОЗВИТОК.

Актуальність теми. Центр творчості для дітей є затребуваним закладом для відвідування дітьми, так як розвиток творчого потенціалу дитини є одним з важливих складових розвитку.

Любов до мистецтва, творчої діяльності важливо прививати з дитинства. Через візуальне мистецтво, малюнок діти проявлять свої почуття, виражають точку зору, демонструють емоції. Воно допомагає розвинути критичне мислення, витривалість. Також покращити самооцінку дитини, якщо в неї є здібності до малювання.

Важливо розвивати творчі потенціали у дитини в певній сфері та не нехтувати ними. Якщо батьки та педагоги будуть підтримувати творчий розвиток дитини, то вона виросте психологічно здоровою. Зараз важливо створити сучасний заклад, без стереотипів закладів минулих років.

Об'єкт: центр творчості для дітей.

Предмет: дизайн інтер'єру центру творчості для дітей.

Мета: розробити дизайн інтер'єру центру творчості для дітей, функціонального, безпечного та цікавого для дітей з застосуванням сучасних технологій.

Методи: дослідницька робота над теоретичною частиною проєкту: історична база, сучасні тенденції розвитку, норми проєктування та оформлення інтер'єру. Розробка проєктних пропозицій за допомогою комп'ютерного моделювання.

Практичне значення зполягає в розробці концепції та планування інтер'єру центру творчості для дітей.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ПРОЄКТУВАННЯ ЦЕНТРУ ТВОРЧОСТІ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	9
1.1. Дослідження історичної спадщини та становлення центру розвитку для дітей.....	9
1.2.Класифікація центрів творчості для дітей.....	17
1.3. Дослідження аналогів закладів для раннього розвитку дітей в Україні та за кордоном.....	21
Висновки до першого розділу.....	32
РОЗДІЛ 2. ВИМОГИ ДО НОРМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ ЦЕНТРУ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ.....	33
2.1. Норми проєктування дошкільного простору.....	33
2.2. Формування простору дитячого центру.....	36
2.3. Особливості оформлення дитячого інтер'єру.....	37
2.4. Вплив кольору на розвиток дитини	38
Висновки до другого розділу.....	42
РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ ДЛЯ ДІТЕЙ...	43
3.1. Вихідні дані.....	43
3.2. Благоустрій території навколо закладу.....	44
3.3. Опис центру творчості.....	46
3.4. Особливості зонування закладу.....	48
3.5. Дизайн-концепція.....	50
3.6. Використання кольору та матеріалів.....	51
3.7. Наповнення меблями, текстилем та освітлення.....	52
3.8. Авторські розробки.....	54
Висновки до третього розділу.....	55
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	58

ВСТУП

Творчість – це можливість створювати нові оригінальні ідеї з того, що оточує людину. Надихнути людину на творчість може все що завгодно. Вона дозволяє нам знаходити неординарні способи вирішення проблеми, нові, цікаві підходи до звичайних речей. Важливим елементом творчості є пошук нових підходів, рішень та можливостей.

Особливо у житті дитини творчість має бути присутня. Діти її проявляють у малюванні, музиці, танцях та інших творчих процесах. Їм простіше привити та розвинути творчий потенціал, бо вони не знають різних стереотипів, які можуть вплинути на гальмування творчого розвитку. Чим більше діти займаються творчістю, тим легше розвиватися в різних сферах життя.

Центр творчості для дітей – це місце, де молодшому поколінню допомагають розвивати творчий потенціал. Заклад, що сприяє розвитку творчих здібностей у дітей від найменшого віку до повноліття, розкриваючи потенціал в певних галузях мистецтва [20]. В них проводяться заняття в різних сферах, від мистецтва до спорту. Завданням центру є розвиток дитячих здібностей, творчого мислення, відчуття колективу.

Важливо зароджувати любов до мистецтва та творчості в дітей ще з раннього дитинства. Завдяки візуальному мистецтву та малюнку, діти мають можливість висловлювати свої почуття, демонструвати свої емоції та відображувати свій погляд на світ. Надання можливості розвивати критичне мислення та витривалість через мистецтво дає додаткові переваги. Якщо дитина має здібності до малювання, це може позитивно вплинути на її самооцінку.

В дошкільному віці, формуються основні навички дитини, перші враження, своє сприйняття та бачення світу. Дошкільні заклади сприяють здоровому формуванню психічного і фізичного здоров'я. [2].

Л.Д. Токарєва у своїй статті зазначає, що моральні цінності важливі у знаходженні контакту між однолітками, поведінки з дорослими людьми, формування характеру і звичок [22].

В сучасних реаліях наша освіта дійшла до того, що існують повноцінні онлайн-школи та заняття. Зараз майже повноцінно можна отримувати знання, такі, як і офлайн. Педагоги проводять різні тренінги та майстер-класи. Надають психологічну підтримку дітям та допомагають вирішити труднощі [21].

Важливо розвивати творчі потенціали у дитини в певній сфері та не нехтувати ними. Якщо батьки та педагоги будуть підтримувати творчий розвиток дитини, то вона виросте психологічно здоровою.

Актуальність теми: центр творчості для дітей є затребуваним закладом для відвідування дітьми, так як розвиток творчого потенціалу дитини є одним з важливих складових розвитку. Зараз важливо створити сучасний заклад без стереотипів минулих років.

Об'єкт: центр творчості для дітей.

Предмет: дизайн інтер'єру центру творчості для дітей.

Мета: розробити дизайн інтер'єру центру творчості для дітей, функціонального, безпечного та цікавого для дітей з застосуванням сучасних технологій.

Завдання:

- дослідити та проаналізувати досвід проєктування дошкільних закладів та центрів творчості для дітей;
- проаналізувати норми проєктування для даного типу закладу;
- дослідити особливості оформлення дизайну інтер'єру центру творчості для дітей;
- проаналізувати колористичні рішення для дитячого простору;
- представити розроблений дизайн інтер'єру центру творчості для дітей.

Методи: дослідницька робота над теоретичною частиною проєкту: історична база, сучасні тенденції розвитку, норми проєктування та оформлення інтер'єру. Розробка проєктних пропозицій за допомогою комп'ютерного моделювання.

Практичне значення: розробка концепції та планування інтер'єру центру творчості для дітей.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ПРОЕКТУВАННЯ ЦЕНТРУ ТВОРЧОСТІ ДЛЯ ДІТЕЙ

1.1. Дослідження історичної спадщини та становлення центру творчості для дітей.

Як і все в нашій історії центри творчості для дітей з'явилися не одразу, для цього знадобилось не одне століття.

Історія перших згадок та розвитку дошкільної освіти сягає з 16 століття. Перші концепції розробив Мартін Лютер [33] (1483-1546), в ті часи люди були мало писемні і не вміли читати. Він вважав, що освіту потрібно зробити доступною для всіх і особливо для дітей, щоб вони могли прочитати Біблію, так як Мартін Лютер був священником. Метою було те, що діти вже з раннього віку можуть приносити користь суспільству.

Наступною людиною, яка зробила свій внесок у розвиток дошкільної освіти, був Джон Амос Коменський [33] (1592-1670), який твердо вірив, що розвиток дітей ґрунтується на дослідженні їхніх почуттів. Коменський написав першу книжку з картинками для дітей з метою сприяння грамотності.

Важливий вплив мав Фрідріх Фребель [33] (1782-1852), який вважав, що діти навчаються під час гри. Він розробив методика підготовки вчителів, яка підкреслювала важливість спостереження та розробки програм і заходів, що базуються на здібностях і готовності дитини. Фребель формалізував середовище раннього дитинства і заснував перший дитячий садок .

Спираючись на цю концепцію, Марія Монтесорі [33] (1870-1952) розглядала дітей як джерело знань, а вихователя – як соціального інженера. Вона розглядала освіту як засіб покращення життя дітей, а це означає, що навчальне середовище так само важливе, як і саме навчання. Вона вважала, що спочатку слід розвивати почуття дітей, а вже потім їхній інтелект. Метод Монтесорі є всесвітньо визнаною моделлю дитячої освіти.

Метод Монтесорі – методика навчання, за якою діти навчаються головним навичкам, які знадобляться в повсякденному житті з використанням спеціальних навчальних матеріалів [13].

Принципи [13] методики:

- дозволяти дитині бути самостійною – при навчанні дозволяти дітям виконувати завдання самостійно, не нав'язувати допомогу дітям без потреби;

- свобода слова – дати змогу дитині самостійно обрати, яким видом діяльності займатися;

- навчання та розвиток – Марія Монтесорі вважала, що найважливіший розвиток саме в дитинстві, до шести років. В цей період формується розуміння, важливіші знання дитини, психічне здоров'я. Тому в цей період важливо займатися з дитиною розвиваючими вправами;

- розвиток, який допоможе в подальшому житті – заняття повинні бути практичними та багатофункціональними, які підготують до реального життя;

- навчання на постійній основі – займатися потрібно по певній програмі, послідовно, при цьому не перенавантажувати дитину.

Жан Піаже (1896-1980) [33] створив теорію навчання, в якій розвиток дитини поділяється на стадії (сенсомоторна, доопераційна, конкретно-операційна). Піаже вважав, що діти навчаються через безпосередню та активну взаємодію з навколишнім середовищем.

Лев Виготський (1896-1934) [33] стверджував, що соціальна взаємодія забезпечує середовище для когнітивного, соціального та мовного розвитку дітей. Виготський вважав, що діти вчаться, розвиваючи свої здібності. Це означає, що більш знаюча людина в певній сфері діяльності допомагає дитині виконувати завдання, які знаходяться в межах або трохи вище її здібностей, також відомих як зона найближчого розвитку. Виготський наголошував на співпраці та використанні різновікових груп дітей для підтримки набуття знань і навичок.

Джон Дьюї (1859-1952) [33] був глибоко переконаний, що навчання має починатися з дитячих інтересів, що є основою підходу. Викладач присутній для

заохочування інтересу дітей до відкриттів і досліджень. Дьюї розглядав клас як вільне Б демократичне місце, де виховується суспільна свідомість.

Рудольф Штайнер (1861-1925) [33], засновник філософії та школи, відомої зараз як вальдорфська освіта, зосередився на розвитку вільних і морально відповідальних особистостей з високим рівнем соціальної компетентності. Штайнер розділив це на три етапи розвитку: дошкільний вік до 6 років (емпірична освіта), 6-14 років (формальна освіта) та 14+ років (концептуальна/академічна освіта).

Ерік Еріксон (1902-1994) [33] розробив психосоціальні стадії розвитку дітей, в яких батьки та педагоги відіграють центральну роль у підтримці успіху дитини на кожній стадії та досягненні позитивного результату. Еріксон підкреслював, що призначення соціально-емоційного розвитку є ключовим компонентом навчальної програми для дітей раннього віку.

Лоріс Малагуцці (1920-1994) [33], засновник концепції Reggio Emilia [35], заснованої на базі дитячого садка, відкритого в місті Реджо-Емілія. Концепція набула своєї популярності в США, багато закладів перейшли на навчання за нею. Заняття побудовані так, що в першу пергу розвиваються особисті якості, творчі здібності дитини, без нав'язування загальних вимог. Діти навчаються через знайомство з навколишнім світом, через контакт з однолітками та викладачами, через свободу вибору типу заняття, щоб самовиражатись. У дошкільних закладах частіше за все відсутній план навчання, викладачі керуються здібностями дітей і під них розробляють унікальний план, вони більше для дітей ніж викладачі, вони стають для них друзями, які допомагають зацікавити та утримати інтерес. Інтер'єри також продумані до дрібниць, поділені на зони, в класах розміщені тільки ті предмети та іграшки, які несуть якийсь сенс та користь (рис. 1.1).

Девід Вайкарт (1931-2003) [33], засновник HighScore [28], спираючись на теорії Піаже, Дьюї та Виготського, зосередився насамперед на інтелектуальному дозріванні дитини. Навчають дітей приймати рішення самостійно, бути відповідальними за свої дії та заохочують з раннього дитинства. Привчають до

активного способу життя, ділитися досягненнями з оточуючими та друзями. Засновник вважає, що діти краще навчаються в ігровому середовищі, але при цьому ігрова повинна бути організована та упорядкована.

Головним дослідженням став проєкт Перрі в 1962 р. У рандомізованому контрольованому дослідженні, в якому взяли участь 123 дитини зі схожими здібностями, їх розділили на дві групи: одну групу навчали за методикою HighScore, а продовжували навчати за традиційною програмою. Результати показали підвищення академічної успішності, прихильності до навчання тих дітей, що проходили навчання за його методикою.

Рис 1.1. Приклад інтер'єру дошкільного закладу «Nido early school» концепції Reggio Emilia

Загалом, метою всіх теоретиків є досягнення успішного раннього розвитку для дітей. Досягнення цієї мети відрізняються різними методиками підходу до дітей. Створення гнучкого процесу з урахуванням думки дитини, підлаштуванням під неї та розвитком особистих якостей, які знадобляться в дорослому житті [17].

На історичних землях дитячу дошкільну освіту досліджували такі вчені як: Петро Лесгафт, який займався фізичним вихованням дітей та важливістю ролі гри, під час якого розвивається дитина; Іван Сікорський та його книга «Виховання дітей раннього віку», яка сподвигла дослідників почати дослідження про психологічний розвиток дитини; П. Блонський який вважав, що дітей перед усім потрібно навчати життю, а не наукам, що потрібно дати їм основні знання щоб жити в дорослому світі. Він став одним з авторів книги «Вступ до дошкільного виховання», в якій намагалися творити новий підхід до виховання дітей шляхом об'єднання декількох наук ,в тому числі і психологію, щоб знайти ідеальний підхід до дитини, щоб вона виросла психологічно і психічно здоровою. Цим дослідженням завадила радянська влада, яка контролювала та забороняла розвиток дітей не за таким сценарієм як потрібно; Костянтин Вентцель – педагог, який настоював на тому, що перш за все дитині потрібно виховання, а інтелектуальні здібності на другому плані, щоб дати дитині вільно розвиватися без перенавантажень, проявляти індивідуальність та творчі здібності. Він навіть заснував свій новий напрям – «космічна педагогіка», сенсом якого було виховати дитину володарем всього Світу;

Важливий внесок зробила Софія Русова, яка з сестрою в другій половині 20 століття відкрили дитячий садок, в якому вона втілювала свої напрацювання з поєднання дитячої психології та материнського підходу до дітей. Також вона намагалась довести важливість дошкільного навчання, розвитку дітей творчо і інтелектуально. Софія написала книгу «Дошкільне виховання», яка стала першим підручником для дошкільної освіти. Вона розглядала садок як місце де прививають любов до своєї країни, мови, так як пропонувала навчання саме на державній, рідній мові, щоб з самого дитинства діти звикали розмовляти рідною мовою, бо вони запам'ятовують те, що чують постійно. Метою педагогіки було, розвинути у дитини не тільки класичні знання, але й почуття та творчі здібності [19].

Свій внесок також зробили громадські організації, які існували в 20 столітті, такі як «Просвіта», «Рідна школа», «Пласт» та ін. [8].

«Просвіта» – культурна та наукова громадська організація, яка була створена у Львові в кінці XIX ст. з метою розповсюдження українського (література, театральні постановки, музеї, бібліотеки). На початку своєї історії вони створили українських буквар.

«Рідна школа» – товариство, яке було створене для захисту українських шкіл на західно-українських землях, які на той час входили до складу Галичини. Також вони створювали свої початкові україномовні школи, друкували для них підручники, методичні посібники та книжки на різну тематику. Відкривали приватні гімназії на початку 20 століття.

Внесок УПТ «Рідна школа» [26] вагомий та важливий для освітніх закладів та навчальної системи. Вони в школах, гімназіях, учительських семінаріях та інших навчальних закладах навчали не лише українською мовою, але продвигали та розвивали в учнях українську самосвідомість. Працювали в 1881-1939 роках, під керівництвами різних влад, і можна зазначити, що засновники цього проєкту відважні люди, які цінують українську культуру та мову. В тяжкі роки вони не могли функціонувати на повну, але не дивлячись на труднощі намагалися поширювати українське наскільки те було можливо в тих умовах [26].

«Пласт» – організація, яка сприяє патріотичному вихованню дітей та молоді. Ця організація більше для молоді, де розвивають командний дух, силу волі, витривалість та інші якості патріотичного виховання. Діти до шести років можуть приймати участь тільки з батьками, а критеріїв по максимальному віку немає, можуть приймати участь всі охочі. Принципи виховної методики – це добровільна участь, навчання через гру, працю та самоврядування, пізнання світу природи через повний контакт з нею. Вона дуже розвинута і зараз у багатьох країнах Європи та світу, де поширена українська діаспора (Австралії, Канаді, Польщі та інших).

Українська освіта автономно почала розвиватися тільки після здобуття незалежності. До цього моменту освіті, культурі та іншим галузям прийшлося не легко. Радянська влада приєднала наші території до складу СРСР, жорстко контролювала всі галузі, в тому числі і дошкільну освіту. Тогочасні науковці

зробили значний внесок, тому при дослідженні ми розглядаємо не тільки українських науковців, але й російських, в яких насправді може бути наше коріння.

Під час радянської влади дошкільна освіта розвивалась достатньо швидкими темпами, науковці розглядали теорії розвитку в тому числі, які розглядали вище. Держава постійно контролювала діяльність, всіх незгодних відстороняли від роботи, або репресували. Також були педагоги, які погоджувались, або підтримували владу.

В 1920-х роках були з'їзди працівників дошкільної освіти, на яких вони обговорювали нові системи, програми виховання, проблеми, які виникали. На першому з'їзді було багато тверджень про аполітичність вчителів і дотримання класичного виховання. Але вже на другому з'їзді «вільне виховання» було засуджене і почали запроваджувалися нові принципи навчання. На третьому з'їзді остаточно закріпили нове соціальне навчання, яке передбачало розвиток дітей не тільки під час гри, але й під час праці, так як принципом соціалізації суспільства було те, що всі мають працювати та приносити користь суспільству і дітей вирішили привчати до цього з самого дитинства. На четвертому з'їзді відкоригували систему дошкільного навчання.

Важливий внесок зробив Антон Макаренко [15] своїми педагогічними ідеями. Інтерпретував систему навчання: чітко та грамотно організоване, яке не залежить від політики, з соціалізацією, з релігійною підосновою, а саме: поважати та приходити на допомогу близьким, поважати старших, любити один одного. Він став відомим у всьому світі. Науковці, такі як Г. Нооль, який один з перших ознайомився з матеріалами Макаренка, А. Левін, Л. Фрезе, В. Зюнкель, Д. Данстен, З. Вайтц, Г. Волков, А. Петрикаш, К. Мурто та багато інших, які досліджували його напрацювання стверджували, що така система дошкільної освіти багатофункціональна та може підійти різним типам суспільства.

Л. Фрезе про А. Макаренка [16]: «Ми вважаємо, що соціальна модель Макаренка і, на чому особливо хотілося б наголосити, його виховні ідеї, багатий практичний досвід можуть знайти застосування в будь-якому демократичному

суспільстві. Розроблені ним принципи, структури, засоби і шляхи виховання, незважаючи на те, що вони створювалися у конкретних історичних реаліях індустріального суспільства, виходять за межі суспільно-політичних систем».

У 80-ті роки ХХ ст. при Полтавському педагогічному інституті був відкритий центр макаренкознавства та музей на честь педагога. В центрі проводили заняття для майбутніх педагогів на основі ідей Макаренка. Також при європейській університетах було відкрито лабораторії по вивченню матеріалів.

Результат виховного процесу за А. С. Макаренком – морально повноцінна, соціально позитивна, вільна, бадьора людина, що не мислить життя без праці, дружби, взаємодопомоги, що вміє подолати всілякі перешкоди. І тільки в цьому напрямі життя набуває певного сенсу [15].

Радянська влада в 30-ті роки затвердила єдину загальну систему дошкільної освіти з чіткою програмою для дітей та посібником для викладачів. Пізніше влада переклала керування закладами на державні органи влади.

За творчий розвиток в СРСР відповідали «будинки піонерів» (рис. 1.2) пізніше палаци піонерів – позашкільні заклади для дітей та молоді, в яких працювали гуртки, спортивні секції, базувалися різноманітні колективи та піонерська організація. Палаци були розповсюджені по своїй території та знаходилися майже в кожному місті (рис. 1.3). Вони займалися розвитком та привченням дітей до принципів соціалістичного життя, пропагандою радянської влади.

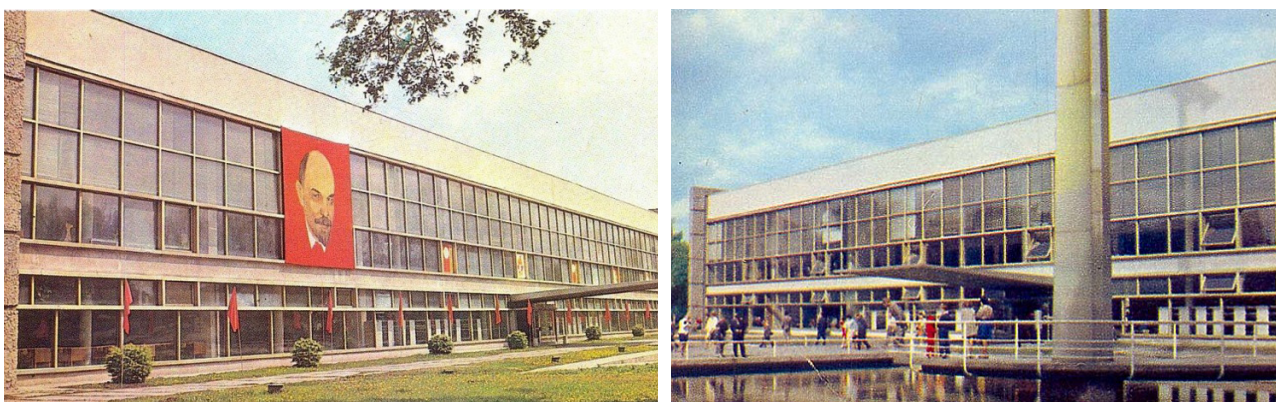

Рис. 1.2. Будинок піонерів в місті Київ

Переглянувши приклади будинків піонерів в місті Київ (рис.1.2) та в місті Харків (рис.1.3) стає зрозуміло, що влада СРСР робила типову будівлю простої форми. По фасаду будинку в Київ видно, що тогочасне втручання влади в навчальний процес було вагомим, що впливало на мислення дітей.

Рис.1.3. Будинок піонерів в місті Харків.

Після незалежності України багато колишніх палаців були перейменовані на Центри дитячої та юнацької творчості. Були проведені заходи по зміні програми для навчання та творчого розвитку дітей без політичного підтексту. В роки незалежності відкривалися нові заклади і вони були з якіснішою освітою, ніж ті, в яких радянське коріння.[3] Тому що, вони одразу формувалися на українській підоснові, без зайвого впливу.

1.2. Класифікація творчого простору для дітей

Центр художньої творчості для дітей – позашкільний навчальний заклад, який спрямований на розвиток художнього та естетичного виховання, опанування мистецтва, музики та інших галузей. Основною метою є: виявлення

та розвиток талантів у дітей, допомога у вдосконаленні навичок та досягненні творчих цілей. Також центри впливають на становлення дитячої особистості, активного та здорового способу життя, патріотизму та гармонійного розвитку.

Центри працюють як і в закритому форматі (гуртки, секції) та і в відкрито-показовому (концерні програми, участь в конкурсах).

Класифікація творчих центрів:

1) За формою власності:

а. приватні – це заклади відкриті в приватному порядку, фінансуються за кошти власника чи залученням інвестицій. Частіше за відвідування гуртків потрібно платити кошти;

б. державні – підпорядковуються органам місцевої влади, фінансуються за державні кошти, або залучення інвесторів. Відвідування безкоштовне, розходи за утримання покриває держава, можлива оплата за окремі гуртки чи види діяльності;

2) за віковою категорією:

а. дитячі – для дітей віком від 2 до 6-7 років. Сконцентровано викладачів, які займаються маленькими дітьми. Класи, коридори та простір пристосовані саме для найменших;

б. юнацькі – для дітей 6-18 років. Простір розроблений вже для старших дітей, це проявляється в меблях, обладнанні та інших елементах;

с. дитячо-юнацькі – 2-18 років, варіант об'єднаного типу, де заняття знайдеться всім віковим категоріям.;

3) за напрямками діяльності:

а. творчі – художній, танцювальний, театральний напрям;

б. спортивні – гімнастика, футбол, волейбол, баскетбол, теніс, плавання, фігурне катання, хокей та інше;

с. наукові – конструювання, наукові експерименти, комп'ютерні технології, дослідження різних типів;

д. змішані типи закладів;

4) за місцезнаходженням:

- a. при шкільних навчальних закладах, чи інших установах;
- b. окремі заклади, з прямим призначенням творчої діяльності;
- c. комбінованого типу. Тобто, деякі заняття проводяться на території власного центру, а інші в сторонніх закладах чи на свіжому повітрі в громадських місцях;

5) за форматом проведення:

- a. відвідування на постійній основі – відвідування гуртка, програма якого розрахована на один навчальний рік. Можливе постійне відвідування на протязі не одного року;

- b. проходження курсу – програма розрахована на певну кількість занять. Заняття по типу логопеда чи курсу масажу, які достатньо пройти одноразово чи повторювати через певний проміжок часу. Також такий тип занять створений для набуття певних навичків та після їх досягнення заняття більше не потрібні;

- c. одноразові заняття – програма розрахована на одне заняття, яке повну інформацію несе за один раз. Це можуть бути майстер-класи, уроки по опануванню нової техніки тощо;

6) за численністю учасників:

- a. індивідуальні;
- b. групові;

7) за рівнем навичок:

- a. початківці – діти, які нещодавно почали займатися цим видом діяльності або ті к кого немає особливих здібностей в певній галузі;

- b. середній рівень – діти, з певними знаннями та здібностями, досвідом для заняття певним видом діяльності та розвитком здібностей для досягнення кращих результатів;

- c. професіонали – діти, які мають особливі навички та досвід в певній галузі та подають надії на високі досягнення, участі в конкурсах, фестивалях та інше;

8) формат навчання:

- a. онлайн навчання;
- b. офлайн відвідування центру;
- c. змішана форма.

Згідно з державними нормами існують певні норми організації навчально-творчого процесу [18]. Програми розробляються керівництвом закладів та затверджуються освітніми органами влади. Плани розробляються на повний навчальний рік перед його початком, якщо брати державні установи. Приватні заняття можуть бути проведені без попереднього погодження з органами освіти. Можуть бути програми, розраховані на індивідуальне заняття з дитиною. Чисельність в одній групі (10-15 дітей) залежить від творчої програми, типу закладу та виду заняття. Для зарахування у гуртки з фізичним навантаженням потрібна медична довідка, яка засвідчує здоровий стан дитини. Можливе проведення часу з дітьми поза програмою, заохочення на вихідні, канікули, відвідування музеїв, виставок, відпочинку на природі. Для проведення гуртків не обов'язково мати власну будівлю та спеціальні приміщення, їх можливо проводити на території інших закладів, які пристосовані під цю діяльність. До проведення занять допускаються педагоги з профільною освітою та певними педагогічними навичками. Центри мають право проводити платні заняття, якщо є на це потреба. Після проходження повного курсу видається диплом про закінчення позашкільної освіти [18].

Постановою Кабінету Міністрів [18] затверджено перелік типів закладів позашкільної освіти, до якого входять:

- дитячі спортивні школи – комплексні школи з кількох видів спорту, чи з окремого виду спорту, окремі спортивні школи для дітей-інвалідів, центри вищого класу майстерності, також всі види можуть бути поєднані з юнацькими спортивними школами;
- дитячі клуби – присвячені розвитку певних навичок професій та вихованню патріотичності;
- академії мистецтв та науки для дітей;

- оздоровчі місця дітей – дитячі табори, оздоровчі комплекси, бази відпочинку, санаторії;
- спеціалізовані заклади з естетичним нахилом – мистецькі, музичні, художні, хореографічні;
- центри художньої творчості для дітей з естетичним та художнім напрямом;
- станції юних натуралістів;
- центр краєзнавства та туристичної направленості;
- центри військового та патріотичного виховання [18].

В 21 столітті технології розвиваються швидкими темпами. І було би дивно, якщо б освіта і технології не перепліталися між собою, тому зараз ця галузь розвивається та розповсюджується [4].

Поняття «цифрова освіта» стало популярним в 2020 році, коли весь світ охопила епідемія Covid-19, а потім і початок збройної агресії росії та активних військових дій на території України, не дозволив дітям вийти на звичне навчання. Сучасні технології дозволяють зручно онлайн облаштувати освітній процес. Такий процес має плюси і мінуси. З позитивного: діти здобують не тільки академічні знання, а й навчаються володіти комп'ютером та знаннями у цифровому просторі. Негативним є те, що мережа розрахована на дорослу людину, а для дитини там існує безліч небезпечних моментів, від яких слід відокремити та захистити дитину.

1.3. Дослідження аналогів центрів творчості для дітей в Україні та за кордоном

Одним з аналогів центрів творчості для дітей є центр дитячої творчості та юнацтва «Терноцвіт» в місті Тернопіль, який був створений у 1939 році, раніше називався Палац Піонерів, а в 1992 році був перейменований, кілька разів міняв своє місце знаходження, а зараз працює на базі кількох закладів [25]. Заклад має сертифікати та відзнаки. На логотипі розташовані хлопчик з дівчинкою,

графічними малюнками показані основні гуртки закладу та написана повна назва центру (рис. 1.4).

Відділи:

- 1) методичний відділ;
- 2) декоративне та прикладне мистецтво (малювання (рис. 1.5), декоративний розпис, бісероплетіння, вироби зі шкіри, вовни, виготовлення сувенірів, леґо- конструювання);
- 3) музичне виховання (вокальне мистецтво, гра на фортепіано, баяні, гітарі, скрипці).

Рис. 1.4. Логотип центру творчості для дітей «Терноцвіт»

Якщо розглядати дизайн інтер'єру цього закладу, то можна зазначити, що в ньому немає якогось дизайнерського рішення чи окремого стилю в дизайні. Можливою причиною цього є те, що заклад знаходиться на державному

фінансуванні і за його відвідування батьки не платять кошти, тому зайвих коштів на вирішення цього питання немає. Але не дивлячись на це, в закладі зроблений косметичний ремонт, встановлені меблі та необхідне обладнання, тому в дітей не буде виникати дискомфорту при відвідування цього центру, що є важливим аспектом у створенні простору для них. А гарний інтер'єр це додаткова приємна функція.

Рис.1.5. Образотворче заняття дітей у центрі творчості «Першоцвіт»

Комунальний заклад Ямпільський Центр дитячої та юнацької творчості Ямпільської селищної ради Сумської області, створений в 1950-х роках, як «будинок піонерів», а 1996 році перейменований, є державною власністю та підпорядковується місцевим органам влади. Директором центру є Мехті Ібадулайович Бабаєв. Знаходиться в невеликому приміщенні, тому заняття частини гуртків проходить в будівлях шкіл. Там займається близько 500 дітей від 2 до 17 років. На логотипі зображене сонечко, на проміннях якого зображені графічні малюнки основних гуртків центру (рис. 1.6). На базі центру працює

14 викладачів, які мають різноманітні відзнаки на обласному та всеукраїнському рівнях [27].

Рис. 1.6. Логотип Центру дитячої та юнацької творчості смт Ямпіль Сумської області

Напрями в центрі розвитку:

1. художньо-естетичний;
2. науково-технічний;
3. туристично-краєзнавчий;
4. гуманітарний.

В центрі діють наступні гуртки:

1) Народна студія образотворчого мистецтва «Полісяночка», яка вбирає в себе декоративно-художній розпис, академічний рисунок та образотворчий. Діти приймають участь у багатьох міжнародних конкурсах з малюнку. Переможці конкурсів їздили за кордон для представлення своїх робіт на виставці «Дружать діти на планеті» у Литві (рис.1.7);

2) зразкова студія вокального мистецтва «Чарівний ключик», яка складається з кількох вікових груп дітей;

3) творча майстерня «Чарівниця» (бісероплетіння, вишивка, вишивка бісером, створення ляльок);

4) Народний хореографічний колектив «Сувенір». Розділений на кілька вікових категорій. Колектив достойно себе показує на всеукраїнському та міжнародному рівні, займаючи призові місця (рис. 1.8.);

5) команда КВК «Гарні діти» та їх маленькі наступники «Угарні діти». Команда є багаторазовим переможцем всеукраїнських конкурсів, організатором новорічних вистав для малечі. Приймали участь у святковому концерті в Київській національній опері (рис. 1.9);

6) гурток «Юні журналісти»;

7) школа раннього розвитку дитини «Сонечко». Діти займаються англійською мовою, розвиваючими іграми, музичним співом, танцями, мистецтвом. На свята малеча влаштовує невеликі концерти для своїх рідних;

8) профільний учнівський табір «Веселка». В ньому діти мають змогу відпочивати, спілкуватися з товаришами та ще більше покращувати свої творчі навички (рис. 1.10).

Колективи та діти центру показують гарний рівень на змаганнях обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів. Займають призові місця та здобувають вищі рівні професіональних категорій. Долучаються до благодійних акцій, ярмарок, які проводить місто, щоб зібрати як можна більше коштів та допомогти нашим захисникам.

Також центр займається проведенням святкових концертів, в яких беруть участь діти з гуртків, та заходів для жителів міста, проводять різні акції на свята для жителів міста. Учасники команди КВК «Гарні діти» з нагоди новорічних свят показують дітям виставу та проводять для дітей різні конкурси та ігри та їздять з цією виставою по сусіднім населеним пунктам, щоб привітати малечу зі святами. Центр творчості влаштовує різні змагання між шкільними командами або просто дітьми в образотворчому, театральному, вокальному та спортивному напрямках [27].

Розглядаючи ситуацію з дизайном інтер'єру в цьому закладі можна зробити приблизно такий висновок, як і в попередньому випадку. Простий інтер'єр без особливих дизайнерських рішень, але з основними вимогами до

меблів та обладнання. Присутні меблі для дитячого використання, які не зможуть зашкодити їм.

Рис.1.7. Гурток малювання

Рис. 1.8. Виступ хореографічного колективу

Рис.1.9. Виступ команди «Гарні діти»

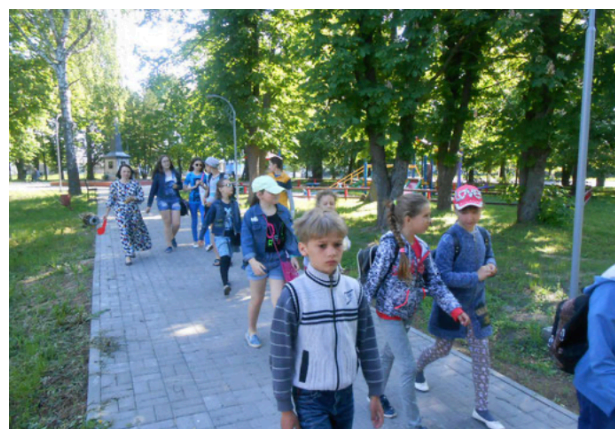

Рис.1.10. Прогулянка дітей в таборі «Веселка»

Нещодавно заклад переїхав у більшу будівлю, що дало змогу розширити перелік гуртків та виділити більше простору для дітей (рис. 1.11).

Рис. 1.11. Стара та нова будівля КЗ ЯЦДЮТ.

Центр дитячого розвитку «Creative Kids» [24] створено на приватній основі в місті Київ. Метою центру є допомогти дитині з розвитком, пізнанням нового, з креативністю та спостереженням. З дітками працюють професіональні та ввічливі педагоги (рис. 1.12).

Рис 1.12. Центр Дитячого Розвитку Creative Kids

Програма для дітей по віковим категоріям:

1-3 роки – ранній розвиток «Baby Start», англійська для дітей, реджіо-педагогіка;

3-6 років – гончарське мистецтво, гра на скрипці, мистецька студія, студія танцю «Dancing Child», мультиплікаційна студія, вивчення англійської мови;

7-12 років – студія арифметики і тренування мозку, театральна студія «Wizard», мистецька студія, гончарство.

Центр проводить цікаві майстер-класи, влаштовує театральні вистави, концерти та інші заходи для батьків. Їх робота спрямована на розвиток талантів дітей та вираження їх індивідуальності [24].

Аналізуючи дизайнерське рішення цього закладу, можна побачити по ілюстраціям, що в ньому складні конструкції в ігровій для дітей, дизайнерський дитячий інтер'єр, в якому продумані всі деталі для комфортного знаходження дітей. Облаштовані всі потрібні зони, конструкції та меблі, які допоможуть дітям користуватися цим закладом.

Центр раннього розвитку Оксани Тимків «Мудрик» [23] є приватною власністю та в назві має прізвище засновниці та керівниці. Має не один заклад, а цілу мережу з філіалами по Україні. Вони презентують себе як гармонійне, затишне середовище для дитини з новітніми технологіями викладання. Велика кількість їх закладів пояснюється бажанням розповсюдити свою унікальну методику викладання, щоб дітки навчалися із задоволенням (рис. 1.13).

В центрі проходять заняття для дітей від 1 року (разом з батьками) та до дітей шкільного віку.

В переліку занять є [23]:

- ранній розвиток «Мама+я» від 1 до 3 років. Заняття проходять в ігровій формі разом з татом або мамою. Малювання, ліпка з безпечних матеріалів, аплікації, ігри по методиці Монтессорі, розвиток пам'яті за допомогою віршиків та пісень;

- творча студія від 6 до 8 років. Заняття можуть складатися з малювання, аплікацій, ліпки, розвиваючи у дітей творчу фантазію та неординарне мислення;

- підготовка до школи від 4 до 6 років. Підготовка до шкільної програми (письмо, математика, читання), мовленнєвий розвиток, розвиток мислення та концентрації уваги;

- англійська мова від 3 років. Вивчення нових тематичних слів, складання їх в словосполучення і тексти. Розвиток вільного діалогу англійською

мовою на практиці. Різні цікаві завдання та ігри. Організація вистав та концертів для батьків;

- міський денний табір від 6 до 12 років. Комплексні заняття, які сприяють творчому, інтелектуальному та життєвому розвитку. Покращують комунікацію між дітками, вчать їх спілкуватися з однолітками;

- репетиторство. Викладачі знаходять індивідуальних підхід до кожної дитини, щоб досягнути якнайкращих результатів;

- швидкочитання. Проходять різноманітні вправи, які сприяють покращенню навичок читання;

- «Lego education» від 6 до 8 років. Заняття проходить за допомогою ігрового конструктору Lego та створенням з нього унікальних та цікавих елементів. Такі заняття гарно впливають на дрібну моторику, фантазію [14].

Рис 1.13. Приклади занять центру розвитку Оксани Тимків “Мудрик”

Дизайн концепція цього закладу полягає в сприятливій обстановці для дитячого мислення та розвитку особистості. Наявні всі необхідні меблі, що будуть допомагати дітям розвиватися. Великі, просторі кабінети, де діти не будуть почувати себе в замкнутому, тісному просторі, цікаве кольорове рішення, яке спонукає дітей на навчальний та творчий процес. Універсальні та екологічно-безпечні матеріали на підлозі та стінах, які легко будуть відмиватися, якщо діти замажуть їх.

Children's Learning Centers of Fairfield County, CLC [30] – дитячий навчальний центр округу Фейрфілд займається дошкільною освітою дітей, надаючи програми, орієнтовані на здоров'я, харчування та підтримку сім'ї для дітей віком від 6 тижнів до 5 років (рис. 1.14). Вони є лідерами та новаторами у якості програмної освіти для маленьких дітей, яка базується на принципах укріплення сім'ї (рис. 1.15).

Рис 1.14. Розвиваючі заняття з дітками.

Рис. 1.15. Приклад занять в Children's Learning Centers of Fairfield County, CLC

Центр оснащений цікавими, безпечними меблями для дітей, які розвивають мілку моторику та творчий потенціал. Інтер'єрне рішення просте та функціональне з великою кількістю цікавих іграшок та обладнання.

The University of Texas at Austin Child Development Center [29] – центр розвитку дитини при Техаському університеті в Остіні пропонує догляд за дітьми студентів, викладачів та співробітників протягом усього навчального року. (рис. 1.16)

Програма розрахована для дітей віком від шести тижнів до п'яти років, яка створює сприятливе навчальне середовище, що відповідає їхньому віку.

Місією центру є забезпечити дітей викладачів та студентів високоякісною освітою та звільнити час у них.

Основні цінності [29]:

- забезпечення середовища для емоційного, інтелектуального та фізичного розвитку дітей;
- міцний зв'язок між дитиною та батьками;
- взаємна підтримка між батьками та педагогами;
- створення продуктивного робочого середовища, яке буде надихати на роботу;
- розвиток суспільства.

Рис. 1.16. Заняття в The University of Texas at Austin Child Development Center

В цьому центрі інтер'єр стриманий з використанням яскравих кольорів, достатньої кількості меблів та обладнань для організації учбового та творчого процесу.

Висновки до першого розділу

1. Проаналізувавши історичні дані розвитку позашкільної освіти, можна зробити висновок, що шляхом спроб та постійного удосконалення своїх методичних рекомендацій дослідники поступово створили на даний час продуктивну систему творчого розвитку. Методики, які розробили видатні педагоги і зараз користуються популярністю та використовуються в закладах освіти.

2. Під час радянської влади, навіть діти підпадали під пропагандне мислення, в «будинках піонерів» гуртки були наповнені підтекстом, який прививав любов тоталітарного режиму. Сучасні українські та закордонні центри не мають політичного підтексту та розвиваються тільки на демократичних засадах. Дітей привчають до вільного мислення та висловлення власної думки.

3. Перелік закладів показує різноманітність гуртків та секцій, які в наш час доступні до відвідування дітей, для розвитку їх творчого таланту, розвитку спортивних потенціалів та удосконалення розумових здібностей.

4. Класифікація закладів для розвитку дітей доволі велика та має багато напрямлень, по яким розшаровуються заклади, це: творчі, образотворчі, театральні, інтелектуальні, спортивні, туристичні.

5. Дослідивши сучасні заклади можна побачити, що викладачі відходять від старих манер викладання та прибігають до сучасних. Намагаються якнайкраще розвинути творчий та інтелектуальний потенціал у дітей, приймати в участь в конкурсах та досягати найкращих результатів. Створюють нові види занять, які ще більше допоможуть дитині розвиватися.

6. Також існує суттєва різниця між інтер'єрами радянських закладів та сучасними центрами розвитку. В «будинках піонерів» всюди були присутні символи радянського союзу, інтер'єри «сірі», без яскравих кольорів та будь-яких елементів дитячого простору, меблі для дітей прості та не цікаві. В сучасних інтер'єрах все навпаки: привабливі інтер'єри, цікаві ігрові кімнати з великим наповненням різноманітними розвиваючими іграшками для малечі.

РОЗДІЛ 2. ВИМОГИ ДО НОРМ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРУ ЦЕНТРУ ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ

2.1. Норми проєктування дошкільного простору.

Споруди, призначені для дитячого використання, користуються популярністю та мають велику відповідальність при проєктуванні.

Норми прописані в документах, які під час проєктування вивчають, застосовують архітектори та інженери-будівники.

До переліку документів входять такі нормативні матеріали:

- ДБН В.2.2-4:2018. Дошкільні навчальні заклади [11];
- ДБН В.1.2-14:2018. Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд. Зі зміною № 1 [10];
- ДБН Б.2.2-12:2018. Планування і забудова території [8];
- ДБН В.2.2.9-20018. Громадські будинки та споруди. Основні положення [12];
- ДБН В.1.1.-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги [9];
- ДСТУ-Н Б В.2.6-146:2010. Настанова щодо проєктування і улаштування вікон та дверей [14].

В документі «Дошкільні навчальні заклади» [11] описані основні вимоги до проєктування. Рекомендується розташовувати заклади в окремих будівлях. Розміщати розвиваючі заняття на нижніх поверхах будівлі (1-2 поверх). Максимальна допустима поверховість даного типу закладу 3 поверхи, при окремих випадках: великі міста, складний рельєф. При наявності третього поверху там рекомендовано розміщувати заняття для старших дітей, технічні кімнати, кабінети адміністрації. Щодо рекомендацій по розташуванню на цокольному поверсі – це також адміністративні кабінети, технічні, кухня та прилеглі до неї приміщення. На підвальному поверсі рекомендується розташування технічних відділів, складських приміщень, що забезпечують функціонування закладу. В будівлі повинно бути кілька виходів, центральний та

окремі бокові входи, вхідна група повинна бути з тамбуром. Перед входом повинен бути присутній пандус. Ігрові майданчики на вулиці повинні бути покриті травою, окремо облаштований спортивний майданчик, облаштована зона для вирощування садівних культур дітьми. Структура закладу повинна бути розроблена за групами по типу приміщень: учбові кімнати, приміщення для активних занять, медичні, технічні приміщення, кухня, адміністрація. Приміщення, які повинні бути присутні у закладі при перебуванні дітей до чотирьох годин: роздягальня, ігрова, санвузол, технічне приміщення, роздягальня з туалетом. Заклад повинен бути облаштований індивідуальними шафами для одягу дітей та персоналу, а також окреме місце для паркування візочків та велосипедів.

Санвузли повинні бути облаштовані під дітей та мати дитячий унітаз та рукомийник, для малечі дозволено робити спільний туалет. Наявна туалетна кімната для маломобільних людей з усіма вимогами до неї. Покриття на підлозі повинно бути зроблено з високоякісних водостійких матеріалів. Стіни мають бути оздоблені світлими, миючими, гладкими матеріалами. У закладі також присутні музично-театральні та спортивні класи, просторі, непрохідні, можуть бути об'єднані за призначенням та розсмітити одночасно кілька вікових груп. Кабінет для логопеда має бути площею не менше 12 м². Також має бути окремий кабінет для директора, методичний кабінет площею не менше 12 м², місце для завгоспа, кабінет для психолога, технічні кімнати не менше 6м² одне приміщення, туалети для персоналу, хол не менше 12 м². Зона харчування також має обмеження по площі та визначається по кількості відвідувачів, може обмежуватися одним приміщенням або кількома. Зона прання облаштовується потрібною технікою від кількості якої і залежить площа приміщення.

Конструкція будівлі повинна бути міцна, стійка та витримати всі види навантажень на неї при експлуатації. Стіни та конструкції мають бути надійно збудовані, щоб потім не виникало потреб руйнування чи перебудови цих елементів, тому слід використовувати якісні, довговічні матеріали та дотримуватись правил при будівництві. При розрахунку та підборі матеріалу для

фундаменту слід враховувати фізичні характеристики ґрунтів, аргесивність ґрунтів, підземні води, відстань до інженерних мереж.

Будівля має бути оснащена питним, гарячим, господарським водопостачанням та каналізацією. Системи мають бути під'єднані до центральної мережі.

Систему теплопостачання рекомендується також підключати центральну, якщо така можлива, за окремими випадками можна розглянути насосну систему. Пічне опалення заборонене, окрім одноповерхових будівель.

Електропостачання до закладу підводиться кабельними лініями, які повинні відповідати пожежним вимогам, виготовлятися з надійних нетоксичних матеріалів. Притаманні такі основні види освітлення: основне, евакуаційне, аварійне. Розетки мають бути присутні у всіх типах приміщень, бути захищені та недоступні для дітей.

Повинні бути розроблені шляхи евакуації по коридорам закладу та наявно кілька евакуаційних виходів. Ширина коридорів та сходових кліток повинна відповідати пожежним нормам.

Будівля повинна бути спроектована таким чином, щоб дітям було безпечно там знаходитись, а також персоналу та батькам. Мінімальна висота огорожі сходів становить 1,3 метри, поручні на висоті 0,9 для дорослих та 0,5 для дітей. Інженерні системи також мають бути встановлені за проєктними нормами. Електрощитові слід розташовувати в сухих зонах, подалі від санвузлів.

Сонячне світло повинно проникати в класи та коридори якнаймога більший проміжок часу. Щоб приміщення неперенагрівалося потрібно використовувати на вікнах захисні елементи.

Кімнати з високим рівнем шуму мають бути оснащені звукоізоляційними матеріалами. Кабінети, де займаються на музичних інструментах, співом, театральні заняття та інше.

2.2. Формування простору дитячого центру.

Центри розвитку можуть складатися з такого переліку приміщень[31]:

- учбові кабінети;
- загальний простір для дітей та батьків;
- санвузли для дітей та їх батьків, для персоналу;
- ігрові приміщення, а також по можливості ігровий простір на вулиці;
- приміщення для персоналу;
- кімнати для переговорів;
- медичний кабінет;
- приміщення для харчування;
- технічні приміщення.

Перелік приміщень може різнитися через призначення, розміри будівлі та цілі при проектуванні.

Центр для дитини – комфортне місце для дитини, з великою кількістю природнього світла, почуттям безпеки та захищеності, різноманітні меблі, використання якнайбільше природніх матеріалів та виробів ручної роботи, відсутність гострих кутів, дитячі розміри меблів в класах та санвузлах.

Діти повинні мати змогу самі задовольнити свої потреби, діставати до іграшок. Також повинен бути простір, де діти зможуть залишитися сам на сам з собою та навпаки простір, де пограти з друзями.

Також слід пам'ятати про сучасні технології. Новітні заклади мають бути обладнані сучасною технікою та пристроями, які будуть допомагати у навчанні та розвитку дітей [7].

Малеча набагато активніша ніж дорослі, їм завжди потрібно рухатись, тому потрібно забезпечити такий простір в будівлі чи на свіжому повітрі, де є контакт з природою.

Створення ігор – найпотужніший спосіб активно розвивати фізичні, інтелектуальні та соціальні навички. Діти дуже люблять самі створювати ігровий простір, різні будиночки з подушок, а потім придумувати різні ігри. Обов'язково

потрібно організувати місце, де дитина може малювати, ліпити, вирізати, клеїти, займатися творчістю.

2.3. Особливості оформлення простору для розвитку дитини.

Дитячий інтер'єр відтворює внутрішній світ дитини, він повинен бути гармонійним та неперевантаженим. Потрібно враховувати думку та рекомендації дитячих психологів. Дитячий простір – це такий же простір, як і дорослий, але всі меблі зменшені для зручності дитини. Марія Монтессорі говорила: «Дитину виховує те, що її оточує» [1].

Інтер'єр повинен бути добре спланований та продуманий до дрібниць, функціональний. Розділений на зони за призначенням, мати зв'язок з навколишнім середовищем та базуватися на сценарному підході.

Абстрактні форми, ритми, композиції можуть бути успішно використані при проєктуванні плану приміщення стін, стель, меблів та обладнання. Також можна використовувати стилізацію для успішного вписання образів в середовище. Стилізовані та спрощені форми, на думку психологів, набувають монументальності, більшої естетичності та сприяють об'єднанню всіх просторів.

Простір центру ніяк не поділяється для хлопчиків і окремо для дівчаток, в закладі ці межі стерті, щоб показати дітям гендерну рівність, не розвивати стереотипи, які стосуються статей. Щоб діти з дитинства звикали, що немає чогось окремого для дівчаток або хлопців, всі можуть мити посуд, або водити автомобіль, а не тільки дівчина чи хлопець. Раніше кімната для хлопця повністю була розфарбована в голубі відтінки, таким чином намагалися підкреслити, що кімната саме для хлопця. Нема поділу за кольором, що блакитний стілець для хлопчика, а рожевий для дівчинки – це все стереотипи, нав'язані суспільством і дитині такі поняття нав'язують дорослі [6].

Безпека дитячого простору полягає в екологічності. Потрібно дотримуватися ергономічних норм: доступ без перешкод дітей до меблів, вільний простір для ігор, мінімальна кількість меблів без перенавантаження.

Для полегшення розпізнавання закладу та пересування по ньому слід оснащити його візуальними комунікаціями [5], які облегшать знаходження людини у незнайомому просторі. Вони виражаються у табличках на дверях, вказівниках в коридорах, назві закладу на зовнішній стороні будівлі. У вигляді графічних зображень або написів. Такий спосіб комунікації облегшує людині перебування у незнайомому просторі. Навряд було би зручно прийти в заклад освіти та не побачити ні однієї вивіски і щоб знайти потрібний кабінет, довелося би заходити в кожний [5].

2.4. Кольорове рішення для дитячого інтер'єру.

Колір має великий вплив на людину та дитину, тому до підбору кольорової гами слід підійти серйозно. При виборі кольорів слід віддати перевагу пастельним відтінкам: світло-рожевим, світло-зеленим, блідо-блакитним, світло-жовтим, відтінкам бежевого. Яскраві кольори швидко набридають дітям, але яскраві акценти можуть і повинні бути в інтер'єрі. Також від правильного поєднання кольорів залежить продуктивність навчання.

Підбираючи кольорову палітру слід брати до уваги вікову категорію дітей, так як для менших потрібні більш яскраві кольори, а доросліших спокійніша кольорова палітра. Не менш важливим також є призначення кабінету (призначений для навчання чи розваг), бо колір має здатність впливати і на це.

Правила поєднання кольорів базуються на трьох основних кольорах (червоний, синій, жовтий) та похідних кольорах. У вдалому інтер'єрі повинно поєднуватися два, три або чотири кольори, можливо з додаванням базових кольорів та похідних кольорів. На основі колірного кола є основні принципи поєднання: комплементарна (поєднання протилежних кольорів на колі), аналогова (поєднання трьох кольорів, які ідуть підряд), звичайна тріада (три кольори розташовані на однаковій відстані один від одного, за принципом рівностороннього трикутника), комплементарна тріада (рівнобедрений трикутник, який розташовується на колі за комплементарним принципом, зі сторони основи трикутника використовуються сусідні кольори), квадратна

(чотири кольори, які знаходяться на однаковій відстані на колі), прямокутна (дві пари контрастних кольорів, які розташовані напроти один одного) (рис. 2.1).

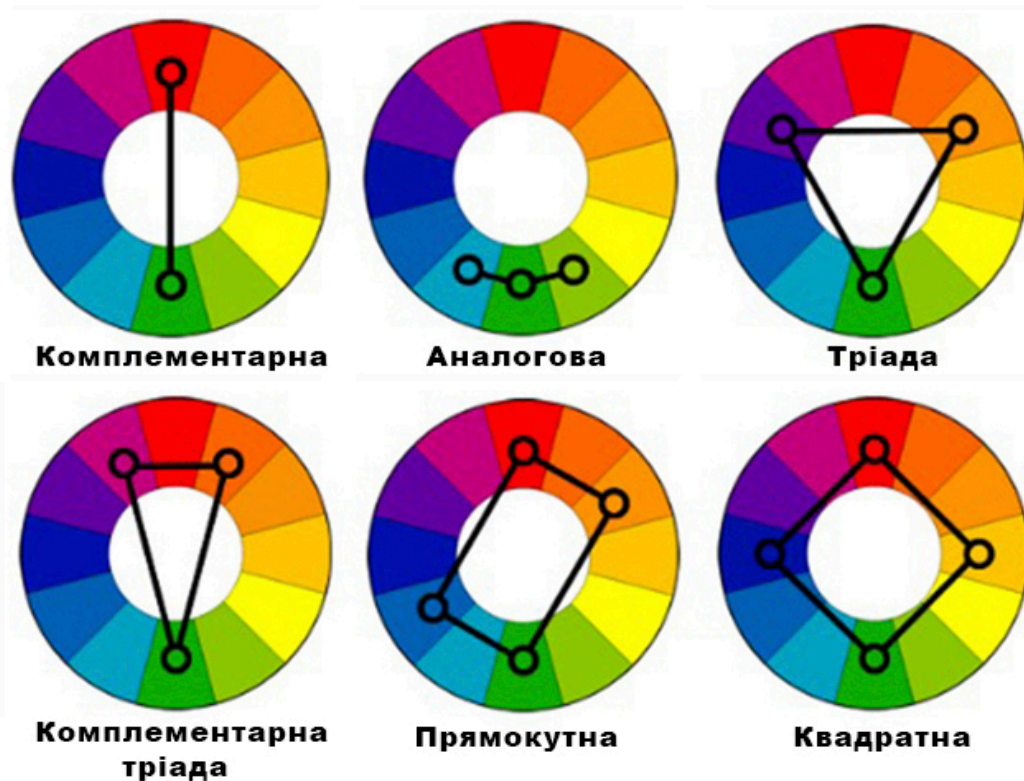

Рис. 2.1 Приклади поєднання кольорів за колі.

Окремі кольори та їх вплив на простір:

- світлі кольори (рис. 2.2) роблять приміщення візуально більшим, з'являється відчуття врівноваженості. Світлі елементи та меблі на світлому тлі стіни зливаються один з одним, а темні меблі контрастують. Чисто білі меблі та стіни не дуже впливають на око, бо яскраво відблискують на сонячних променях;
- темні кольори (рис. 2.3) створюють ілюзію зменшення простору, роблять приміщення затишним. Але темні кольори негативно впливають на дитину, в неї погіршується настрій;
- холодні кольори (відтінки синього та блакитного) візуально пом'якшують кути, додають свіжості та глибини простору (рис. 2.4);

– теплі кольори (відтінки жовтого, червоного, коричневого) візуально зменшують простір, створюють відчуття тепла, сонця і радості (рис.2.5).

Рис.2.2. Інтер'єр у світлих відтінках.

Рис.2.3. Інтер'єр у темних відтінках.

Рис. 2.4. Інтер'єр у холодних відтінках.

Рис. 2.5. Інтер'єр у теплих відтінках.

Для активних дітей краще підійдуть відтінки блакитного, для заспокоєння, врівноваження, медитації. Зелений колір сприяє розумовій активності та концентрації, при цьому розум відпочиває від цього кольору та сприяє зниженню стресу, він нагадує природу, через це привертає увагу дітей. Простір, де переважає червоний, буде більше збуджувати дитину та наповнювати її енергією, але також він і буде перевтомлювати дитину, його краще використовувати в місцях для активних ігор. Помаранчевий колір подобається тим дітям, які відкриті до спілкування та дружньої обстановки. Білий добре працює в поєднанні з синім або зеленим та призводить до заспокоєння [34].

Дослідниками було доведено, що всі діти індивідуальні і однакові кольори на кожного впливають по різному і можуть викликати протилежні відчуття [34]. Різнокольоровість має бути присутня в процесі навчання дітей, але з цим потрібно бути обережнішими. Раніше вважали, що чим більше яскравого, тим дитині повинно більше подобатись, але це не так. Певні кольори у дітей асоціюються з окремими предметами, це допомагає дітям краще запам'ятовувати. Тільки народжені діти погано розпізнають кольори, їх світ майже чорно-білий. Тому для них слід робити простір контрастнішим (з біло-чорних кольорів), що їм була зрозуміла різниця між предметами. Також це допомагає їм налаштуватися на позитивні емоції.

Було проведено дослідження в результаті якого доведено, що яскраві кольору позитивно спливають на дітей та покращують їм настрій [34].

Висновки до другого розділу

1. Проаналізувавши нормативні документи виявлено вимоги, які є обов'язковими при проектуванні закладу. Тип будівлі, місце її знаходження, ширина коридорів, сходові клітки, мінімальна дозволена площа основних кабінетів складає 12 м². Також перелік кімнат (учбові класи, зона обслуговування, кабінети для викладачів, зона відпочинку, технічні приміщення), які обов'язково повинні бути присутні. Важлива велика кількість денного освітлення, яке проникає в учбові кабінети.

2. Центри різняться за площею та переліком гуртків, від цього і залежить внутрішнє наповнення. Може бути кілька кабінетів, технічна зона та адміністрація, а може бути великий перелік видів гуртків поділених на різні категорії, окрема зона для відпочинку та організації роботи центру, кімнати для відпочинку та харчування.

3. Розглянуто критерії дизайну інтер'єру, що потрібно та як зробити, щоб дитина комфортно себе почувала. Ергономічно правильний розмір меблів для певної вікової категорії дітей – це менші меблі, з якими дитина може справитись без допомоги. Наповнення кімнати, яке не повинно бути перенавантаженим та давати змогу дитині вільно грати в кімнаті, якщо це не учбовий клас.

4. Колористичне рішення має сильний вплив на психічний стан людини, а особливо дитини. Світлі більш сприятливо впливають на дитину, темні навпаки, пригнічують стан дитини. Важливо додавати яскраві акценти, які будуть привертати увагу. Потрібно яскравим робити те, на чому слід зосередити увагу дитини. Тому важливо вивчити це питання та обирати кольори, які діти легко сприймають.

РОЗДІЛ 3. ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ ДЛЯ ДІТЕЙ

3.1 Вихідні дані.

Будинок культури в місті Чугуїв в Харківській області. Почав працювати в 1962 році (рис. 3.1). Загальна площа 3300 м², є велика зала, мала зала, класи для гуртків та занять, хореографічний кабінет, спортивна зала, методкабінети. Будинок культури був місцем, де завжди проводились святкові концерти не тільки для жителів міста, але й для сусідніх помешкань.

Рис. 3.1. РБК м. Чугуїв, Харківська область.

Але, цю будівлю було зруйновано, 25 липня 2022 року, унаслідок попадання кількох ворожих ракет, будівлю зруйновано дуже сильно та відновленню вона не підлягає (рис.3.2). Від будівлі залишились тільки зовнішні стіни, внутрішній простір весь постраждав. Також в будівлі було укриття для жителів міста,. На жаль, є постраждалі.

Місцевість дозволяє на цій ділянці розташувати спроектований центр творчості для дітей. Місця вистачить для зони паркування, основної будівлі та внутрішнього ігрового дворику (рис. 3.3).

Ділянка великих розмірів колишнього будинку культури, що дозволить в майбутньому розширити зону благоустрою за потребністю.

Рис.3.2. Зруйнована будівля РБК м. Чугуїв

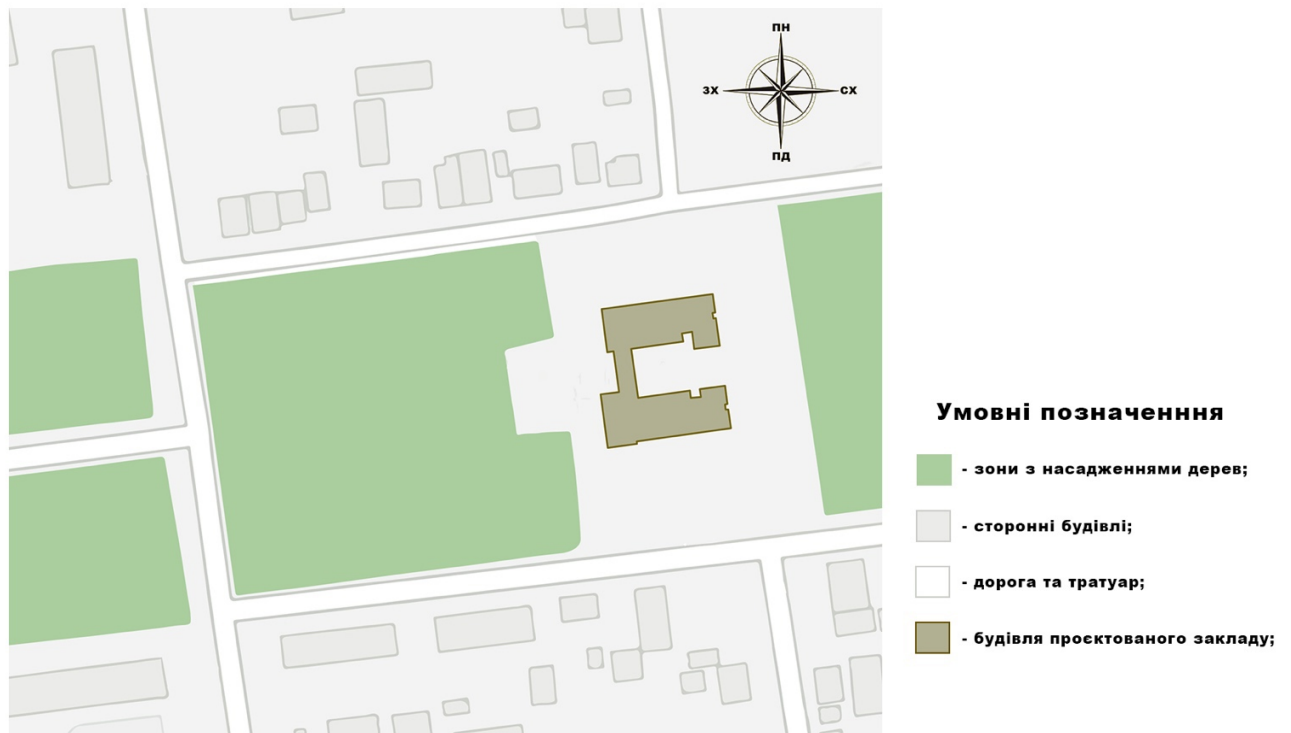

Рис. 3.3. Ситуаційна схема.

3.2. Благоустрій території навколо закладу.

Ділянка розташована в спокійному районі міста біля приватного сектору, перед будівлею знаходиться парк, має достатньо велику зелену зону навколо будівлі, також є паркувальна зона (рис. 3.4).

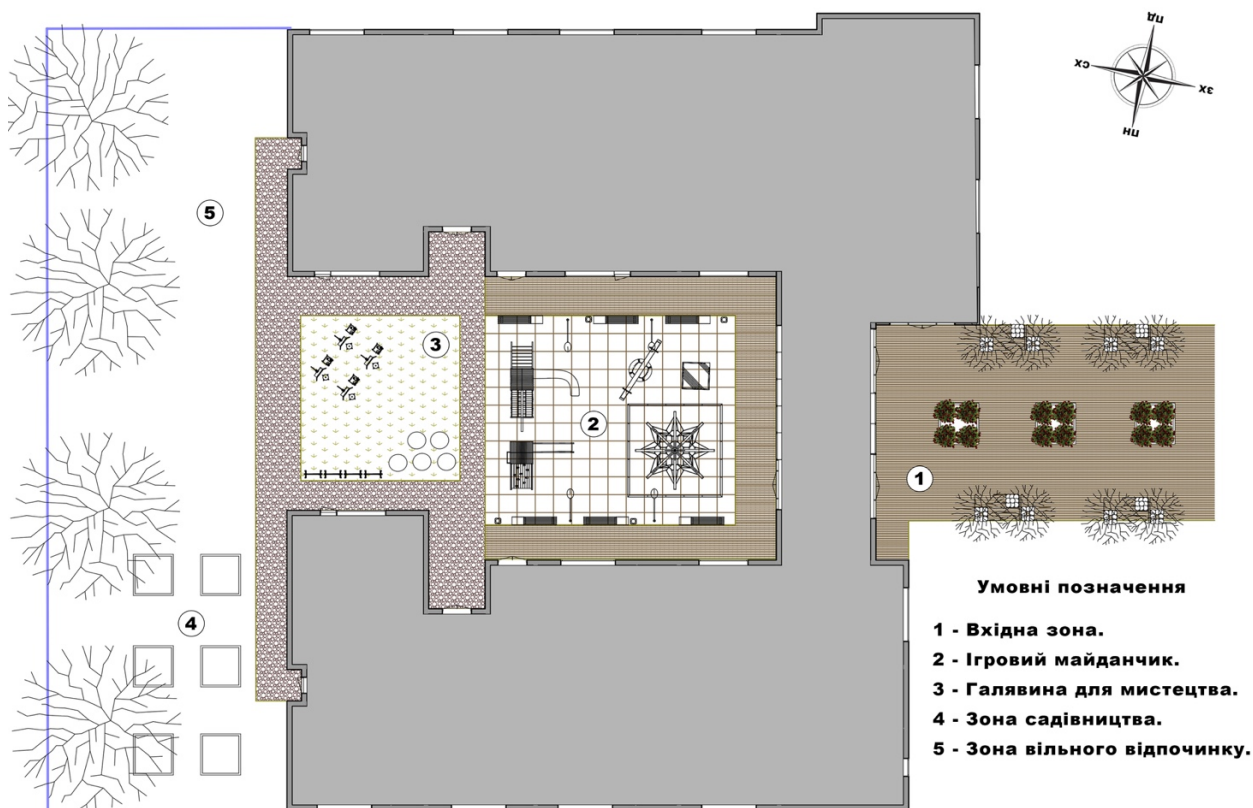

Рис. 3.4. Схема благоустрою ділянки.

Перед входом розташована зона відпочинку для батьків (1), де можна почекати дітей з занять. Присутні лавочки незвичної форми з міні-клумбами та деревцем. Посередині доріжки, яка веде до входу, розміщені клумби з насадженими трояндами. З вхідної зони одразу можна потрапити у внутрішній дворик. Він поділяється на кілька зон: ігрова, мистецька, садівнича та вільна.

Ігрова зона (2) – більша галявина за площею, яка знаходиться ближче до виходу. Тут розміщені різні розважальні елементи для дітей: гірки (прямі та з поворотом), гойдалка однієї для дитини та парна гойдалка, скелелазні елементи, канати та канатні драбини, пісочниця. Елемент, який не залишиться без уваги жодної дитини – це канатний лабіринт з каркасом у формі кулі. На землі розташована велика зона з наповненням піску. По боках галявини розташовані лави, смітники та ліхтарі вуличного освітлення. Лави для зручного очікування дітей батьками та викладачами. Покриття всієї зони – це м'яка гумова плитка, яка безпечна для дітей, у разі падіння діти отримують менші травми.

Кольорова гама дитячого майданчика витримана в пастельних кольорах, з яскравими акцентами. Присутні такі основні матеріали, як дерево та пластик.

Мистецька зона (3) – менша за площею галявина. На ній знаходиться зона для того, щоб проводити заняття з малювання на планері. Поруч розміщені виставкові стенди, на які діти вивішують свої роботи, щоб влаштувати міні-виставки для батьків. Також тут є невелика зона відпочинку з кріслами-мішками, де можна просто посидіти та відпочити. Галявина застелена м'яким натуральним газоном.

Далі є зелена територія з деревами, яка поділяється на дві зони. З однієї сторони розташовується зона садівництва (4), на якій змонтовані невеличкі грядки, щоб діти могли вирощувати там всілякі рослини та квіти. Друга половина цієї ділянки призначена для вільного відпочинку (5), там можна пограти в м'яч, побігати, посидіти на траві, влаштувати пікнік.

Вся зона внутрішнього дворику огорожена парканом висотою 2,5 м, який забезпечує надійне перебування дітей на території дворику та захищає дітей від зовнішнього небезпечного світу.

3.3. Опис центру творчості.

Спроектowana будівля має два поверхи та підвальне приміщення, яке може слугувати як укриття, загальна площа 2390 м².

Центр створений з метою розвитку творчих та розумових здібностей дітей, створення унікального, функціонального, творчого простору для дітей, в якому їм буде цікаво знаходитись, навчатись та проводити вільний час, знайомитись з новими людьми та грати з нами.

За класифікацією наведеною в першому розділі підпункті 1.2, можна зазначити, що даний центр є приватною власністю, для дітей від 1 до 7 років, змішаної форми (поєднує творчі та інтелектуальні гуртки), заклад розташований окремою будівлею, заняття проходять невеликими групами чи індивідуально в офлайн форматі. Але все-таки впершу чергу спрямований на творчий розвиток дітей та становлення їх як особистості.

До переліку занять в центрі творчості входять заняття:

інтелектуального напрямку:

- англійська мова для дітей різного віку (від 4-х до 7-и років);
- французька мова для дітей різного віку (від 4-х до 7-и років);
- італійська мова для дітей різного віку (від 4-х до 7-и років);
- заняття з письма для дітей від 4-х років;
- заняття з читання для дітей від 4-х років;
- заняття з рахунку та математики для дітей від 4-х років;
- класи підготовки дітей до школи від 4-х років;
- індивідуальні заняття різних напрямів;

творчого напрямку:

- студія образотворчого мистецтва «Paint-Club» : малювання для дітей 2-4 роки, художній гурток для дітей 4-6 роки, малюнок на свіжому повітрі для дітей 5-6 років;
- майстер-класи з унікальних технологій рисунку від 4-х років;
- гурток ліпки з полімерної глини, пластиліну для дітей від 2-х років;
- гурток «Творчі діти» (виконання різних технік аплікацій та поробок) для дітей від 3-х років;
- дизайн-студія для малечі від 4-х років;
- танцювальна студія «Kids time», групи для різного віку від 2-х років;
- гімнастика для дітей від 2-х років;
- йога для дітей від 4-х років;
- театральна студія від 4-х років;
- заняття з вокалу від 4-х років;
- гра на фортепіано від 4-х років;
- гра на гітарі від 5-ти років;

іншого напрямку:

- гра в шахи для дітей від 5-ти років;
- заняття з конструктором Lego від 5-ти років;

- гурток юних натуралістів від 4-х років;
- заняття з логопедом від 2-х років;
- заняття с психологом від 2-х років;
- ігрові заняття в кімнаті чи на майданчику від 2-х років;

заняття для найменших:

- інтерактивні заняття з мамою від 1 року;
- заняття для інтелектуального розвитку з мамою або без від 1 року;
- заняття за методикою Монтесорі від 1 року.

Групові заняття проходять невеликими групами не більше 10-ти дітей (залежить від виду заняття). В центрі працюють кваліфіковані викладачі, які допоможуть дітям досягнути цілей.

3.4. Особливості зонування закладу.

Внутрішній простір поділений таким чином, щоб дітям було комфортно займатися та комфортно переміщатися закладом між заняттями (рис. 3.5)

Перший поверх призначений для занять з найменшими дітками, щоб батькам було легше приводити їх на заняття, другий поверх для доросліших дітей та адміністрації центру. Підвальне приміщення розроблене з метою не постійного користування, а при необхідності, воно оснащене всім необхідним та служить додатковими зонами для ігор, харчування та відпочинку.

Праве крило призначене для шумних (рожевий колір на рисунку 3.5), творчих занять (ігрова кімната, кіно зал – в підвальному поверсі; ігрова кімната, малювання, майстер-класи, йога, музичний та вокальний кабінети – на першому поверсі; танцювальні кабінети, театральна, дизайнерська студії – на другому поверсі), а ліве крило спрямоване на більш розумові (блакитний колір на рисунку 3.5) та спокійні заняття (зона для сну та відпочинку – в підвальному поверсі; інтелектуальні заняття, з логопедом, лего, інтерактивні заняття – на першому поверсі; адміністративні кабінети, для відпочинку викладачів, заняття іноземними мовами ба підготовкою до школи – на другому поверсі).

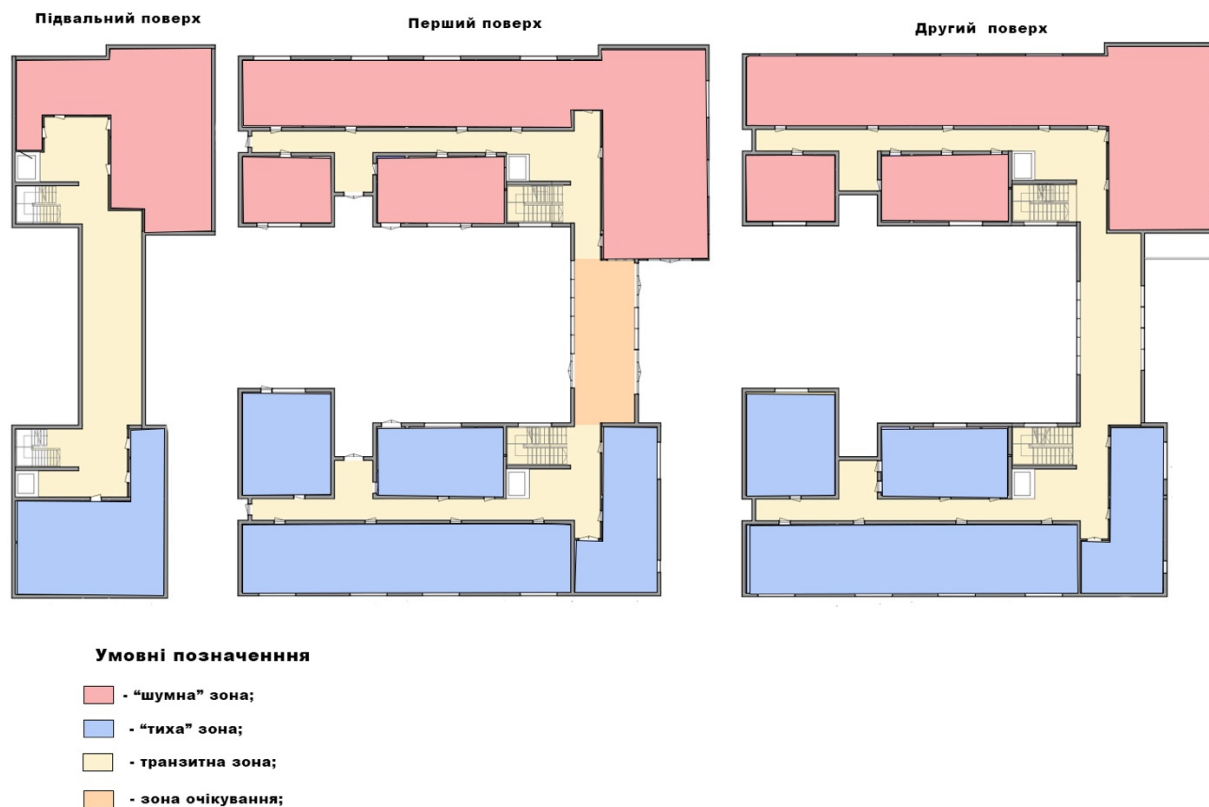

Рис. 3.5. Зонування закладу.

Такий поділ дає змогу розділити на умовно шумну та тиху частину будівлі, що в свою чергу дає змогу не заважати один одному під час занять, що в кінцевому результаті дасть ефективніші результати. Дітям важко зосередитися на заняттях, тому важливо створювати максимально комфортні умови для малечі та правильно організувати простір (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Функціональне зонування закладу.

3.5. Дизайн-концепція інтер'єру.

При створенні простору для дітей важливо враховувати їх психологічну складову, вікові особливості дітей. Які фактори на них будуть погано впливати, а які, навпаки, радувати.

В інтер'єрі відсутній конкретний стиль, а обрана вільна концепція та свобода творчого мислення. Зосередження уваги на розробці корисного, функціонального, продуктивного, привабливого, безпечного простору для дітей.

Інтер'єр розроблений з урахуванням: кольорової гами, яка керує дитячими емоціями; грамотного зонування, яке дає змогу в одному приміщенні поєднувати різні типи занять і при цьому не заважати один одному; комфорту, щоб діти легко себе почували та змогли задовольнити свої потреби без допомоги батьків; безпеки, бо діти – це маленькі бешкетники, які постійно шукають нові пригоди, тому важливо слідкувати за цим моментом та зробити інтер'єр, в якому буде менше небезпечних моментів, а якщо брати більш глобальну сторону безпечного простору, то слід зауважити, що в закладі присутні всі необхідні протипожежні засоби, евакуаційні виходи та підвальне приміщення, яке може слугувати як укриття; освітлення, яке повинно заповнювати весь простір, такий баланс важливо утворювати за допомогою поєднання штучного та денного світла; декору – це елемент, що додає в інтер'єр жвавості, цікавості та творчого польоту думки.

Дітям не важливо, чи виконаний інтер'єр в якомусь певному стилі, а важливо його наповнення. Дітей необхідно зацікавити іграми чи іграшками, щоб вони спокійно знаходились в просторі без відчуття чужого дорослого світу, в якому нема місця для них. Варто використовувати ергономічні меблі за відповідністю до віку дитини, щоб вона змогла сісти самостійно на стілець, іграшки знаходились на підлозі, чи низьких полицях для вільного доступу дитини, безпечний простір, в якому дитина не зможе собі нашкодити та обов'язково нагляд викладача або батьків.

3.6. Використання кольору та матеріалів.

Важливу роль в інтер'єрі відіграє колір, так як він має дуже сильний вплив на дитину. Слід уважно підійти до вибору кольорів при оформленні закладу.

Діти вразливі до темних, яскравих відтінків, тому слід їх уникати. Від такої палітри у дітей може бути поганий настрій, відчуття в'ялості, менша здатність до навчання, відчуття гніву та дратівливості. Краще використовувати світлі кольори (ніжно-рожевий, голубий, бежевий та інші світлі відтінки), вони сприяють покращенню настрою, активізації розумової діяльності, відчуттю легкості та комфорту в просторі. Але не слід повністю відмовлятися від яскравості в інтер'єрі, її слід використовувати як акцентний елемент, бо саме яскраві вкраплення пробуджують у дітей творчий потенціал. Наприклад, якщо меблі в кімнаті пастельних кольорів, то слід додати акцент у вигляді яскраво розфарбованої стіни, у вигляді незвичного настінного декору, або додати іграшок та елементів, які будуть привертати до себе увагу.

Саме світлі кольори використані в дизайні інтер'єру центру творчості. Якщо розглянути детальніше кімнати закладу, то можна помітити, що в одному приміщенні використано 3-4 кольори, які в основному розміщені на стінах. Дитині також важливо знаходитись в різноманітному, а не монотонному просторі. Тому на стінах зроблений акцент. Кольори використовуються у поєднанні рожевий-жовтий-блакитний, білий-зелений-блакитний. Якщо меблі яскраві, то стіни в тому приміщенні в стриманих кольорах, наприклад білий з бежевим, щоб не перенавантажувати простір.

При виборі матеріалів для оздоблення слід уважно вивчений їх склад та характеристики, щоб вони не нашкодили дітям, відповідали вимогам контролю якості та були практичні у використанні.

Для покриття підлоги (додаток А, с. 22, 23, 24) у закладі використовується:

– високоякісний ламінат – перевагою цього покриття є те, що він стійкий до пошкоджень, вологостійкий, легкий у монтуванні, має гладку поверхню та широку палітру вибору кольорів та текстур. Розміщено в

загальній зоні технічних приміщеннях та деяких кабінетах, де діти працюють в водою;

- керамогранітна плитка – перевагою саме цього виду плитки є те, що вона міцна, більш вологостійка, ніж інші види, проста у догляді, довговічна. Плиткою оздоблена підлога у санвузлах та у зоні кухні;

- ковролін – сприяє шумоізоляції, не має чіткого візерунка, на відміну від килимів, не їздить по підлозі, в нього коротший ворс, який легше прибирати. Цим покриттям покриті майже всі кабінети, де займаються діти, бо він зменшує травматичність дітей, робить кімнату більш затишною. Так як діти люблять грати на підлозі, ковролін це вихід, щоб діти не знаходять на холодній підлозі.

Для оздоблення стін (додаток А, с. 32-36) у закладі використовуються:

- фарба – основний оздоблювальний матеріал, перевагою є легкість у нанесенні, миючі властивості, не здатність до вигорання. В проєкті використано фарби на латексній та акриловій основі, що підходять для використання у дитячих кімнатах, ці фарби мають мінімальних запах, швидко сохнуть, гарно миються, безпечні, тому вибір зупинився на них;

- фотошпалери – легкий варіант наповнити кімнати індивідуальністю та додати яскравих акцентів. Поклейка шпалер легше, ніж промалювати такий же малюнок фарбою.

Всі матеріали, використані в інтер'єрі, сертифіковані та не нанесуть шкоду молодшому поколінню та негативно не вплинуть на процес навчання та розвитку.

3.7. Наповнення меблями, текстиль та освітлення.

Меблі – це одне з найголовніших критеріїв зручного перебування дітей в закладі, тому слід достатню увагу приділити розробці або вибору меблів, які впливають на процес комфортного навчання.

Для наповнення центру обрано кращі меблі для дітей (додаток А, с.19, 20, 21). Вони безпечні у використанні дітьми, не мають гострих кутів, на які

може наткнутися дитина, небезпечних деталей, які можна відірвати, стійкі та міцні без ризику, що малеча може впасти, наприклад, зі стільця. Комфортні у використанні, забезпечують правильну позу без перенавантажень. Відповідають за розмірами віку дитині, також функціональні та відповідають виду діяльності. Для центру будуть у нагоді меблі, які регулюються по висоті, бо в закладі присутні діти різних вікових категорій. Меблі виглядають сучасно, відповідають тенденціям та приваблюють своїм зовнішнім виглядом. Виконані з якісних матеріалів, які мають гладку текстуру та легко очищаються та дезінфікуються. В основному використані меблі з пластику, дерева та з деревопереробних матеріалів.

В сучасному світі важливо привернути увагу та зацікавити дитину, і це можна зробити за допомогою меблів, конструкцій та розвиваючих ігор, які будуть виконані по індивідуальному замовленню під конкретний об'єкт.

Слід приділити окрему увагу вибору текстилю. Він має бути гіпоалергенним (бавовна, льон, віскоза, джут, шерсть), щоб не визивати у дитини неприємні відчуття. Синтетичні матеріали, можуть визивати дискомфорт та алергічні реакції. Важливо також обирати практичні матеріали, які легко прибирати, можливо мити, постійно прати та використовувати на тривалому проміжку часу. Слід пам'ятати про пожежну безпечність, легкозаймісті матеріали не слід використовувати. Текстиль має бути яскравих кольорів з принтами. В центрі присутні такі види текстилю, як м'які меблі, декоративні подушки, килими – виготовлені з якісних матеріалів, з дотриманням норм, щоб створити максимально комфортний простір. Він додає комфорту приміщенню та наповнює його новими відчуттями.

Для освітлення (додаток А, с. 25, 26, 27) приміщення використовуються підстельові безтіньові світильники квадратної та прямокутної форми, що забезпечують гарне освітлення для ігор та навчання дітей. Такі світильники не заважають, не проносять дискомфорту при використанні простору, безпечні для дітей.

3.8. Авторські розробки.

Авторські розробки виконані у вигляді ансамблю меблів для ігрової кімнати Лего. Ансамбль складається з трьох систем зберігання, які відрізняються формою, розміром. Надихом для створення меблів став конструктор Лего та його елементи.

Компанія Лего існує вже майже 100 років, все починалось з виготовлення дерев'яних іграшок, але потім власник Оле Кірк вирішив вкласти гроші на нове обладнання, яке виробляє литі вироби з пластмаси. Він розробив власну унікальну модель деталей та почав масове виробництво. Компанія досягла небувалого успіху та вже багато років залишається однією з найкрутіших виробників конструкторів. Однією з причин успіху компанії є колаборації з відомими брендами (Adidas, Levi's), здатність створювати конструктори, які максимально схожі на реальні об'єкти, так були повторені різні марки машин, визначні пам'ятки зі всього світу. Також пізніше були створені конструктори для найменших дітей, деталі яких були збільшені у 8 разів.

Конструктор дуже популярний і ним захоплюються багато дітей і навіть дорослих. Він розвиває мілку моторику, фантазію та свободу думки у дітей, дозволяє створити найрізноманітніші фігури.

Елементи ансамблю: шафка з закритими комірками для зберігання конструктору, на дверцятах імітація елемента конструктору (Додаток А, с. 37); система зберігання (додаток А, с. 38) з комбінованим типом полицок (відкриті та закриті), на фасаді також імітація конструктору; третій елемент комод для зберігання (додаток А, с. 39), на фасаді об'ємні елементи конструктору. Усі види умеблювання виконані з пластмаси різних кольорів (чотири базові кольори: жовтий, рожевий, зелений та блакитний) з закругленими кутами. Розроблені з урахуванням норм та відповідності до вікових категорій дітей.

Висновки до третього розділу

1. Центр дитячої творчості умовно розміщений в місті Чугуїв, на місці зруйнованого будинку культури. Спроектований центр має два поверхи та підвальне приміщення, загальна площа 2390 м², зону відпочинку перед входом, внутрішній дворик з ігровими майданчиками.

2. Метою було створити центр розвитку творчих та розумових здібностей дітей. Відтворити унікальний, функціональний, творчий простір для дітей, в якому їм буде цікаво знаходитись та навчатись.

3. Територія благоустрою достатня, щоб діти змогли пограти на свіжому повітрі. Затишний та функціональний внутрішній дворик, на якому діти мають змогу пограти, помалювати, дослідити природу та навколишній світ, навчитися поводитися з рослинами. Ігровий майданчик сучасний та цікавий для кількох вікових категорій дітей.

4. Розроблено багатофункціональний принцип організації простору, де кожна дитина знайде собі заняття по душі, чи то в творчій галузі, чи то зосередиться на покращенні розумових навичок. Заняття проводяться як в класах так і на свіжому повітрі, що дозволяю дитині ще більше зближуватись та знайомитись з природою.

5. Дизайн закладу виконаний в сучасному стилі, з використанням технологій та цікавих конструкцій для дітей. Кольорова палітра (світлі відтінки жовтого, рожевого, блатного, зеленого, білий колір та бежевий), яка дотримується у всьому проєкті, в тому рахунку і в меблях, які виконані з дотримання ергономічних вимог для зручності дитини. Все виконано з сертифікованих матеріалів (дерево, плитка, пластик та ін.), які не будуть шкодити дитині.

6. Авторські розробки були виконані у вигляді, шаф для зберігання конструктору та іграшок, будуть знаходитись у кабінеті для занять Лего. Вони виконані у основних кольорах (рожевий, блакитний, жовтий, зелений) та формах (за основу є куб) та не залишаться без уваги малечі.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Центр творчості для дітей – це комфортний простір для молодшого покоління, в якому вони дізнаються нове, спілкуються з однолітками та розвиваються. Над проектом проведено масштабну дослідницьку та проектну роботу, в результаті чого вийшло розробити сучасний заклад, який зацікавить дітей.

1. Вчені, педагоги та науковці, українського (А. Макаренко) та закордонного (М. Монтессорі) досвіду розробили програми та методики якісного та актуального рівня, що ними користуються і зараз, або принципи виховання дітей минулих часів вплинули та створення сучасних програм. Центри творчості, які існують в 21 столітті, розвинуті, мають різноманітний перелік гуртків, користуються попитом. Програма розроблена таким чином, що дітям цікаво займатися, вони з радістю повертаються наступного разу.

2. Нормативні документи встановлюють чіткі правила проектування та вимоги, які потрібно враховувати при проектуванні закладу. Тип та поверховість будівлі, розташування закладу, ширину дверних отворів, коридорів та сходової клітки, обмеження по мінімальній площі окремих приміщень, облаштування освітлювальних приладів та електрокомунікацій, які повинні бути захищені від дітей та знаходитись недоступному для них місці.

3. Основними особливостями оформлення центрів творчості є те, щоб створити безпечний, унікальний, привабливий простір. З різноманітними зонами відпочинку та активних ігор дітей. Зосередити увагу на безпечності конструкцій та обладнання особливо в активних зонах. Зробити приміщення максимально освітленими та наповненими сонячними проміннями. Меблі мають бути практичні, якісні, з закругленими кутами та відповідати ергономічним вимогам. На стінах бажано, щоб були елементи творчості (плакати, картини, роботи дітей), які спонукали дітей до розвитку своїх здібностей. Центр обов'язково має бути поділений по зонам, які будуть відповідати за різні сфери навчального процесу. Зона чи кімната, де буде місце дітям вільно бігати, стане у нагоді, бо діти більш активні за дорослих.

4. Колір має сильний вплив на сприйняття інтер'єру. Діти повинні бачити перед собою приємну обстановку, це можна зробити тільки за допомогою кольорів. Кожен колір несе свій сенс та якимось чином впливає на простір та людину. Кольори для дитячих просторів слід комбінувати (пастельні тона з яскравими акцентами). Діти люблять яскраві кольори, але вони мають можливість набриднути. Також перенавантаження такими кольорами, як червоний, призводить до дратівливості, синій навіює депресивний настрій, світліші кольори, такі як жовтий та помаранчевий менше набридають дитині та спонукають її займатися творчістю та навчанням. Яскраві кольори мають і позитивні сторони, але з ними потрібно бути обережними, все ж таки краще віддати перевагу світлим, спокійним відтінкам рожевого, блакитного, бежевим кольорам.

5. Спроектований заклад буде умовно розміщений в місті Чугуїв на місці зруйнованого унаслідок ракетних обстрілів. Будівля двоповерхова та має підвал. Має власний дворик та зелену ділянку. Площа внутрішнього простору 2353 м². Метою було створити комфортний, творчий центр для дітей, щоб їм було цікаво проводити час та пізнавати нові галузі, проводити час з однолітками, знайомитись з новими дітьми, бо комунікація між дітьми також важлива складова повноцінного розвитку дитини. Дитину важливо зацікавити, тому потрібен яскравий, характерний інтер'єр з купою іграшок та занять для малечі. Цікаві малюнки та фотошпалери на стінах та не дуже яскрава фарба на стінах, щоб не робити простір занадто яскравим. Меблі з міцних стійких матеріалів, які не завдають шкоди дитині. Перелік занять дозволяє вибрати дитині самій, чим їй хочеться займатися. Зони навколо будівлі також продумані та розроблені під дітей (дитячий майданчик, зона для малювання, садівництво).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 21 заповідь Марії Монтессорі для батьків: веб-сайт URL: <https://kaglitsey.ukr.school/21-zapovid-mariyi-montessori-dlya-batkiv/>
(дата звернення: 03.06.2023)
2. Біла І.М. Світосприймання: основи і передумови у дошкільному віці / І. М. Біла // Актуальні проблеми психології: Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. К: «Срібна хвиля», 2013. Т. VI: Психологія розвитку дошкільника. Вип 9. С. 4-13.
3. Васильєва С. А. Тенденції розвитку системи дошкільних навчальних закладів різних типів у сучасній Україні / С. А. Васильєва // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . 2016. № 12(1). С. 58-63
4. Журба К. О. Виховання дітей та молоді у цифровому просторі: посібник / О. К. Журба, Л. В. Канішевська, Р. В. Малиношевський, Н. В. Харченко, С. В. Федоренко. Київ, 2022. 124 с.
5. Гнатюк Л. Р. Вимоги до візуальних комунікацій у дизайні освітнього середовища / Л. Р. Гнатюк, А. С. Кочка // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. К.: КНУБА, 2018. Вип. 50. С. 33-40.
6. Гнатюк Л.Р. Історичні передумови розвитку гендерноорієнтованого дизайну інтер'єру / Л.Р. Гнатюк, В.Г. Ковезюк // Теорія та практика дизайну. Збірник наукових праць / Технічна естетика. К.: НАУ, 2019. Вип. 17. С.18-30.
7. Гнатюк Л.Р., Шепелюк Х.С. Вплив дизайну інтер'єру закладів освіти на стан здоров'я учнів. Теорія та практика дизайну: зб. наук. Праць / Л.Р Гнатюк, Х.С. Шепелюк / К.: НАУ, 2020. Вип. 20. С.43-50.
8. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова території [на заміну ДБН Б.2.2-12:2018; чинний від 2019-10-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2019. 177 с.
9. ДБН В.1.1.-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги. [на заміну ДБН В.1.1-7-2002; чинний від 2017-06-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2017. 35с.

10. ДБН В.1.2-14:2018. Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд. Зі зміною № 1. [на заміну ДБН В.1.2-14-2009; чинний від 2019- 09-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2018. 30с.
11. ДБН В.2.2-4:2018. Дошкільні навчальні заклади. [на заміну ДБН В.2.2-4-97; чинний від 2018-09-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2018. 40с.
12. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будинки та споруди. Основні положення. [на заміну ДБН В.2.2-9-2009; чинний від 2018-09-28]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2019. 43с.
13. *Дишлюк Т. Б.* КОРЕКЦІЯ РОЗВИТКУ. Світ Монтессорі: веб-сайт URL :https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/korekciini_programy/16-15.-svit-montessori.pdf (дата звернення: 02.06.2023)
14. ДСТУ-Н Б В.2.6-146:2010. Настанова щодо проєктування і улаштування вікон та дверей. [уведено вперше; чинний від 2011-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2011. 90с.
15. Іноваційність Ідей А.С. Макаренка В Педагогіці ХХІ Століття / за ред. О.А. Дубасенюк: монографія // Житомир: Вид-во ЖДУ ім.Франка, 2013. 304с.
16. *Лук'янова Л.* Педагогічні Ідеї А. Макаренка: Вчора, Сьогодні, Завтра; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих/Л. Лук'янова, А. Богданова // НАПН України. К.: 2013 С. 190-197.
17. Новік Г.В. Формування середовища освітніх закладів відповідно до історичних епох / Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць // Мистецтвознавство. К.: Дія, 2014. Вип.7. С. 143-149
18. Постанова Кабінету Міністрів «Про затвердження Положення про центр розвитку дитини» №1124 від 5 Жовтня 2009 р.
19. Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921) : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару / ДНПБ України ім. В. О.

Сухомлинського [та ін. ; редкол.: Березівська Л. Д. (голова редкол.), Зозуля С.М., Страйгородська Л. І. ; літ. ред. Мося І. А.]. Київ: [ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського], 2017. 103 с.

20. Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2016 рік / за ред. І. Д. Беха, Ж. В. Петрочко. Вип. 5. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 308 с.

21. Теорія і практика спеціальної педагогіки та психології: Збірник наукових праць: Вип. 11 / За ред. О. В. Чеботарьової, І. В. Гладченко. К., 2023 147 с.

22. *Токарева Л.Д.* стаття Ціннісні орієнтації дошкільника та його мотиваційна складова / Л.Д. Токарева // Актуальні проблеми психології: Зб. наук. пр. Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. К. «ТОВ» «Срібна хвиля» - 2016. – Том IV: Психологія розвитку дошкільника. Випуск 12. С.155 - 165.

23. Центр раннього розвитку «Мудрик»: веб-сайт URL: <https://mydruk.com.ua> (дата звернення: 31.05.2023)

24. Центр розвитку для дітей «Creative kids»: веб-сайт URL: <https://Kiev.Detivgorode.Ua/Creative-Kids/> (дата звернення: 01.06.2023)

25. Центр творчості та юнацтва «Терноцвіт»: веб-сайт URL: <https://Mustectv.School-Info.Te.Ua/> (дата звернення: 03.06.2023)

26. *Шологон Л.* Українське педагогічне товариство “Рідна Школа” (1881–1939 рр.) // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2019. № 32. С. 143–149 (дата звернення: 28.05.2023)

27. Ямпільський Центр Дитячої Та Юнацької Творчості: веб-сайт URL: <https://Yampolrcdut.Jimdofree.Com/Галерея/> (дата звернення: 29.05.2023)

28. An Introduction to the HighScope Approach: веб-сайт URL: <https://www.sunnybrightdaynursery.co.uk/Linkingnursery/Introduction%20to%20HighScope.pdf> (дата звернення: 25.05.2023)

29. Child Development Center Of Texas At Austin: веб-сайт URL: [Https://Childcenter.Utexas.Edu](https://Childcenter.Utexas.Edu) (дата звернення: 25.05.2023)
30. Children's Learning Centers Of Fairfriend Country: веб-сайт URL: [Https://Clcfc.Org](https://Clcfc.Org) (дата звернення: 29.05.2023)
31. Child Development Centers: веб-сайт URL: [Https://Www.Wbdg.Org/Building-Types/Education-Facilities/Child-Development-Centers](https://Www.Wbdg.Org/Building-Types/Education-Facilities/Child-Development-Centers) (дата звернення: 30.05.2023)
32. Color Psychology Leads to Smart Nursery Paint Choices: веб-сайт URL: <https://www.tollbrothers.com/blog/color-psychology-nursery-paint-choices/> (дата звернення: 02.06.2023)
33. History Of Early Childhood Education: Then And Now: веб-сайт URL: [Https://Www.Himama.Com/Blog/Early-Childhood-Education-Then-And-Now/](https://Www.Himama.Com/Blog/Early-Childhood-Education-Then-And-Now/) (дата звернення: 01.06.2023)
34. How Colors Impact Children's Behavior and Learning : веб-сайт URL: <https://www.color-meanings.com/color-psychology-child-behavior-and-learning-through-colors/> (дата звернення: 30.05.2023)
35. What Is Reggio Emilia Education? : веб-сайт URL: <https://www.usnews.com/education/k12/articles/what-is-reggio-emilia-education> (дата звернення: 04.06.2023)

Д О Д А Т К И